

CELOVČANSKI vestnik

Letnik XXVIII.

Celovec, petek, 6. april 1973

Štev. 14 (1602)

Zgrešeni zaključki

Kakor je bilo pričakovati, se v raznih političnih, strankarskih in drugih forumih temeljito bavijo z rezultati letošnjih občinskih volitev na Koroškem. Podrobno proučevanje izida je vsekakor potrebno, kakor je za nadaljnjo usmeritev političnega dela važno ugotoviti faktorje, ki so vplivali na ta izid bodisi v poz. ali pa v negativnem smislu. Vendar je pri tem lahko odločilnega pomena, ali so zaključki zgrajeni na stvarni analizi, ali pa so samo plod stremeljenja za tem, da se čim prej najde »grešni kozel« — po možnosti izven lastnega kroga — in se potem vse drugo opere vsake krivde.

Ob raznih izjavah, ki jih je bilo slišati po volitvah, se vsiljuje vtis, kakor da bi bili spet koroški Slovenci tisti, ki naj bi plačali račun.

Po demagoški propagandi, s katero sta ÖVP in FPÖ ob izdatni podpori Heimatdiensta in vseh ostalih nacionalističnih krogov skušali občinske volitve prefunkcionirati v nov plebiscit proti pravicam Slovencev in proti mirnemu sožitju v deželi, seveda nihče ne bo zanikal, da je na izid volitev v določeni meri vplivala tudi zloraba nacionalnih emocij. To da zgrešeno bi bilo, v tej smeri iskati glavni ali celo izključni vzrok, kajti dejstvo, da je število socialističnih glasov najmanj nazadovalo ravno na dvojezičnem ozemlju, dovolj jasno kaže, da so morali biti drugi dejavniki pri odločitvi volivcev še mnogo bolj tehtni.

Prav tako zgrešeno in nevzdržno je mišljenje, da je bilo s samostojnim nastopom Slovencev v nekaterih občinah dvojezičnega ozemlja ustvarjeno novo odnoso spremenjeno izhodišče za obravnavanje manjšinskega vprašanja. Tukaj je treba spomniti, da je pretežna večina teh samostojnih list obstajala tudi že pri prejšnjih volitvah, torej nikakor ne predstavljajo nekaj novega; predvsem pa gre pri tem za uveljavljanje krajevnih kandidatov, ki so — odvisno od svojega dosedanjega dela ali ugleda — zabeležili ponekod res lepe in drugod spet manj vidne uspehe. Mnogi slovenski volivci v posameznih občinah so se iz raznih vzrokov nedvomno odločali tudi še za druge liste oziroma stranke, mimo tega pa do samostojnega nastopa zdaleč ni prišlo na celotnem dvojezičnem ozemlju. Torej 3908 za slovenske liste v 19 občinah oddanih glasov ne more biti merilo za številčno moč slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, kakor tudi ne more obveljati mnenje, da je bilo pri letošnjih občinskih volitvah izvoljenih le 40 slovenskih občinskih odbornikov.

Zato je povsem nesprejemljivo, da bi iz rezultatov občinskih volitev s posebnim ozirom na samostojni nastop Slovencev v nekaterih občinah zdaj skušali razbrati »nove« pogoje za reševanje manjšinskih vprašanj in celo skonstruirati »možnost« za izvedbo tako imenovanega ugotavljanja manjšine. To bi pomenilo zapirati oči pred dejstvi, saj je ravno letošnja volilna propaganda združene desnice (ki pa je v bistvu bila samo nadaljevanje lanskoletne eskalacije nemškega šovinizma) dovolj prepričljivo opozorila, kako močne in nevarne so še vedno nacionalistične sile na Koroškem. Pomenilo bi novo kapitulacijo pred temi silami, ki bi to razumele le kot pobudo za nadaljevanje svojega dela, usmerjenega proti enakopravnemu sodelovanju in mirnemu sožitju v deželi.

Dunajski dopisnik jugoslovanske tiskovne agencije Tanjug je v svojem komentiranju vesti, da po razru na občinskih volitvah tudi socia-

Spet nove grožnje

ameriškega predsednika Vietnamu

Prejšnji teden, 29. marca, se je uradno zaključil umik ameriških vojakov iz Južnega Vietnama, kjer pa je še vedno ostalo okoli 20.000 ameriških »civilnih svetovalec«. In tudi sicer se Amerika nikakor ne misli odpovedati vloži, ki jo je doslej igrala v tej državi. Istega dne, ko je zadnji ameriški vojak zapustil Vietnam, je namreč predsednik Nixon v govoru po televiziji dovolj jasno in nedvoumno povedal, kako si zamišlja »mimo« rešitev vietnamskega vprašanja.

V svojem govoru je predsednik Nixon spet izzivalno povedal, da mora Amerika »braniti« mir v Vietnamu, kar pa more samo država, ki je vojaško močna in ki je pripravljena igrati vlogo »svetovnega žandarja«. S tem je demantiral svoje lastne izjave, ki jih je podal takoj po zopetni izvolitvi za predsednika, ko je napovedal, da se bo od-

slej posvetil predvsem vprašanjem notranje politike. Ta zagotovila je zdaj očitno že pozabil in se ponovno postavil v pozo državnika, ki misli, da mora krojiti usodo drugih narodov.

Nixon se je tudi pohvalil, da je ameriški poseg v Vietnamu rešil državo »komunističnega jarma«. Po njegovem ima vietnamsko ljudstvo zdaj možnost, da si samo izbere svojo vlado, brez slehernega zunanjega pritiska (razen seveda ameriškega). Da bo Amerika še naprej skušala »usmerjati« potek dogodkov v Vietnamu, so pokazali razgovori, ki jih je imel predsednik Nixon ravno te dni s saigonskim predsednikom Thieujem, kateremu je tudi za bodoče zagotovil vso podporo. Ravno Thieu pa je med vietnamskim ljudstvom najbolj osvo- vraženi predstavnik saigonskega režima in je zato težko pričakovati, da bi se obdržal na oblasti, če ga na stolčku ne bi držala Amerika.

Ameriški predsednik pa je bil v svojem govoru še bolj »odkrit«. Zagrozil je z novim bombardiranjem Severnega Vietnama in s polaganjem novih min v severnovietnamskih pristaniščih — če Severni Vietnam ne bi spoštoval pariškega sporazuma. Torej spet stara in splošno znana pesem, kakor da dolgoletna umazana vojna ne bi zahtevala dovolj žrtev. Spet grožnje, spet izsiljevanje, pri tem pa je ravno Amerika tista, ki se ne drži dosledno vseh tistih obveznosti, ki jih je prevzela v pariškem sporazumu.

Slovenska vlada

obsoja protislovensko gonjo na Koroškem

Komisija izvršnega sveta SR Slovenije za zunanjo politiko in narodnosti je na nedavni seji, ki jo je vodil podpredsednik izvršnega sveta Rudi Čačinovič, razpravljala o programu dela in o organizaciji služb na področju mednarodnih odnosov v republiki. Zavzela se je za bolj povezano in usklajeno sodelovanje Slovenije s tujino in predlagala, da se okrepijo strokovne službe, ki spremljajo to problematiko.

Pri obravnavi tekočih vprašanj v zvezi z odnosi s sosednimi državami so ugotovili, da so nekatere sile v Avstriji izrabile občinske volitve na Koroškem za ponovne napade na Jugoslavijo in za spodbujanje nestrpnosti do slovenske manjšine. To pa je — kakor je bilo poudarjeno — v nasprotju z deklarirano politiko dobrososedskih odnosov in z določili avstrijske državne pogodbe.

listična stranka razmišlja o štetju koroških Slovencev, med drugim zapisal: »Tako bi vprašanje slovenske narodnosti na Koroškem dobilo v avstrijski notranji politiki povsem nove vidike z nepredvidljivimi posledicami.«

Tej ugotovitvi je mogoče dodati le še to, da bi taka odločitev, temelječa na zgrešenih zaključkih iz rezultatov občinskih volitev, bila nevarna za demokratski razvoj v deželi in državi, hkrati pa tudi pogubna za ugled naše države v mednarodni javnosti.

ZSO je zasedala

Dne 30. marca 1973 je bila v Celovcu skupna seja Nadzorne in Upravnega odbora Zveze slovenskih organizacij na Koroškem.

Ko so najprej podali krajevni zastopniki kratka poročila o poteku in izidu občinskih volitev v posameznih občinah, sta odbora temeljito analizirala in stvarno ocenila izid občinskih volitev iz širšega deželnega in državno-političnega, še posebej pa iz narodno-političnega gledišča. V tej zvezi sta zavzela tudi kritično stališče do nekaterih izjav in poročil v televiziji in v tisku neposredno po volitvah, ki nikakor ne odgovarjajo stvarni oceni trenutnega narodno-političnega položaja.

Odborniki so na seji nadalje sprejeli konkretne sklepe za določene neposredne ukrepe in jasne smernice za bodoča prizadevanja ZSO v korist uveljavitve pravic in teženj slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Živahna politična pomlad

Izid občinskih volitev na Koroškem je sprožil živahno notranjepolitično razpravo — ne le v deželnem, marveč tudi v državnem merilu. Kakor da bi desničarske sile samo čakale na »poraz« socialistov, so takoj začele široko zasnovano ofenzivo proti sedanjemu kanclerju Kreiskyju.

Posebno »agresivna« se je izkazala ÖVP-jevska kmečka zveza, ki si je leta po vojni lastila nekakšen monopol v kmetijskih vprašanjih. Zagnala je krik o »protikmečki« politiki socialistične vlade, prišlo je do protestnih demonstracij proti vodilnim socialističnim funkcionarjem, grozijo pa tudi še nadaljnje akcije vključno stavk in podobnih »borbenih« sredstev.

Da je tej gonji v veliki meri botrovala gola demagogija, kot se je ÖVP izdatno poslužuje že vsa leta od svojega poraza pri državnozborskih volitvah, je pokazala razprava v parlamentu, kjer je kmetijski minister Weihs s številkami in drugimi argumenti ovrgel ÖVP-jevske očitke ter dokazal, da kmečka politika v Av-

striji ravno tedaj ni bila najboljša, ko jo je povsem obvladala ÖVP. Kancler Kreisky pa je med živahno razpravo ugotovil, da imamo v Avstriji najdražjo kmetijsko administracijo, pri čemer je mislil kmetijske zbornice in sorodne ustanove, kjer pa vodilno ali sploh izključno vlogo že vedno igra ÖVP.

Drugo vprašanje, ki trenutno razpihuje duhove, je vprašanje plač oz. dohodkov političnih mandatarijev in funkcionarjev. V tem vprašanju pa je prišlo do »dvoboja« celo med kanclerjem Kreiskyjem in koroškim deželnim glavarjem Simo ter se v tisku množijo vesti, po katerih naj bi bili »šteti dnevi« sedanjega deželnega glavarja in predsednika koroške SPO.

Neposredno z občinskimi volitvami vse to nima nobene zveze, kakor so povsem zgrešeni tudi poskusi, da bi izid teh volitev spravili v povezavo z bodočim odnosom posameznih strank do manjšinskega vprašanja. Volitve so v prvi vrsti odločile pač o tem, kakšen duh bo vladal in kako bo potekalo bodoče delo v posameznih občinah.

Jugoslavija dobi novo ustavo

V Beogradu je ta teden koordinacijska komisija skupne komisije vseh zborov zvezne skupščine za ustavno vprašanja začela obravnavati novo integralno besedilo osnutka ustave SFRJ Jugoslavije. Gre za drugo fazo ustavne reforme, pri čemer poudarjajo, da predlagano besedilo osnutka ustave ne pomeni samo vključevanja ustavnih dopolnil in novih sprememb, temveč da bo Jugoslavija praktično dobila povsem novo ustavo.

To je povsem jasno povedal tudi predsednik koordinacijske komisije Edvard Kardelj, ki je dejal, da si je bila koordinacijska komisija enotna v sklepu, naj to pot ne bi sprejemali nove skupine ustavnih dopolnil oziroma amandmajev (kakor je bilo to pri prvi fazi ustavne reforme, ki je bila končana lani — op. ured.), temveč bi morali sprejeti prečiščeno besedilo ustave, skratka novo ustavo.

Prvi del nove ustave se nanaša na opredelitev SFRJ in na z ustavo določeni položaj narodnosti. To poglavje ne izraža samo načela, da delovni ljudje, narodi in narodnosti uresničujejo svoje suverene pravice v republikah in socialističnih pokrajinah v skladu s svojimi ustavnimi pravicami, temveč postavlja tudi načelo o odločanju delovnih ljudi, narodov in narodnosti v federaciji na temeljih medsebojnega sporazumevanja republik in pokrajin, solidarnosti in vzajemnosti ter enakopravne udeležbe republik in pokrajin v organih federacije in njihove odgovornosti za lastni razvoj jugoslovanske socialistične skupnosti kot celote.

V drugem poglavju so izraženi temelji socialistič-

ne ureditve, v tretjem pa je določen položaj delovnega človeka v združenem delu in v drugih družbeno-političnih razmerjih. Četrto poglavje, ki je bilo dokaj izpopolnjeno, je posvečeno samoupravljanju kot vodilnemu družbenemu razmerju in družbenopolitični ureditvi v celoti. V tem poglavju so jasneje kot v dosednji ustavi izražene sestavine socialistične samouprave demokracije kot posebne oblike diktature proletariata in funkcija delavskega razreda kakor tudi načela delavskega in družbenega nadzorstva in odgovornosti.

Povsem nova so poglavja pet do sedem. V petem so izražena temeljna načela socialistične ureditve na področju znanosti, izobraževanja, kulture in umetnosti. V šestem poglavju so določeni temelji socialistične ureditve na področju socialne politike in cilji, ki jih želi doseči socialistična družba, da bi človeku zagotovila gospodarsko in socialno varnost ter ustvarila potrebno podlago za življenje in delo, za vsestranski razvoj osebnosti delovnega človeka. Sedmo poglavje pa je posvečeno temeljnim načelom o vse-ljudski obrambi.

O delu koordinacijske komisije je njen predsednik Kardelj poudaril, da ji je bilo to delo poverjeno predvsem z nalogo, da doseže soglasje z republikami glede na to, da je vsaka nova ustava obenem nov družbeni dogovor, nov dogovor med republikami oziroma pokrajinami. »Mislim, da je ta del posla komisija dobro opravila, kajti o vseh najpomembnejših vprašanjih je zares doseženo popolno soglasje. Rezultat tega dela in sporazuma je osnutek tez za novo ustavo.«

Zagrebski spomladanski velesejem

bo združeval osem sejamskih prirediteljev

Na zagrebskem razstavišču bo v času od 9. do 15. aprila letošnji Mednarodni zagrebški spomladanski velesejem, ki bo združeval pravzaprav kar osem specializiranih sejamskih prirediteljev in razstav. Za spomladanski velesejem v Zagrebu tudi letos vlada veliko zanimanje, o čemer priča število prijavljenih držav in razstavljalcev. Sodelovalo bo namreč 1430 razstavljalcev iz 25 držav Evrope, Azije in Amerike, ki bodo obiskovalcem prikazali svoje proizvode na skupno 200.000 kvadratnih metrih razstavnega prostora.

Kakor že povedano, bo v okviru spomladanskega velesejma prirejenih osem specia-

sejmu bodo organizirali tudi modne revije. Druga sejamska prireditelj bo XVI. sejem obrtništva, kjer bodo prikazane možnosti in zmogljivosti jugoslovanskega in inozemskega obrtništva v kooperaciji z industrijo ter drugimi gospodarskimi panogami.

Spomladanski mednarodni velesejem bo imel v gosteh tudi IV. mednarodni sejem prometa, zvez in racionalnega transporta. To bo manifestacija gospodarskih dosežkov vzhodnih in zahodnih dežel na področju prometnih sredstev, opreme in mehanizacije. Ekspozite s tega področja bodo prikazali razstavljalci iz dvajsetih držav Evrope, Amerike in Azije.

Nekako vzporedno s tem sejemom bo prirejena obenem kot nekakšna spremljevalna razstava tudi VIII. mednarodna razstava letal, na kateri bodo najbolj znani svetovni proizvajalci obiskovalcem prikazali letala za najrazličnejše namene.

Prvič bo v okviru zagrebskega velesejma prirejen kot samostojna prireditelj mednarodni sejem stanovanjske opreme in lesne industrije. O njem pravijo, da bo to največja razstava stanovanjske opreme in hkrati vodilno tržišče lesne industrije v Jugoslaviji oziroma v tem delu Evrope sploh, kjer se bodo obiskovalci lahko seznanili z najnovejšimi dosežki v proizvodnji lesne industrije, opreme, surovin in pomožnega materiala.

Nadalje bo v okviru spomladanskega velesejma XIII. mednarodni sejem prehrabne industrije — specializirano tržišče prehrabnih proizvodov, največje v Jugoslaviji in sploh eno največjih v Evropi. Hkrati s prikazom izvoznih možnosti jugoslovanske industrije prehrabnih proizvodov bo sejem tudi mesto povpraševanja in nabave vseh vrst strojev, pomožnih materialov, naprav ter sredstev za delo v prehrabni industriji. Tako domači kot tuji razstavljalci so napovedali svojo udeležbo z bogatim asortimanom proizvodov ter bo sejem manifestiral tovrstno proizvodno gospodarskih področij tako Vzhoda kot Zahoda.

Končno bodo v okviru spomladanskega velesejma prirejeni še mednarodni sejem plastike, XVII. mednarodna razstava meril in regulacijske tehnike ter IV. mednarodna razstava strokovne in znanstvene literature. Poleg tega bodo organizirana številna strokovna predavanja, simpoziji, seminarji in druge strokovne manifestacije, na katerih se bodo gospodarstveniki lahko seznanili z napredovanjem proizvodne tehnologije ter strokovnimi izkušnjami drugih proizvajalcev.

Tako bo Zagreb za teden dni spet priložnost velike gospodarske prireditve, ki bo pritegnila številne obiskovalce od blizu in daleč.

Tržaški Slovenci

dobijo industrijsko šolo

Tržaški pokrajinski svet je pred nedavnim sprejel sklep o ustanovitvi oddelka s slovenskim učnim jezikom na industrijsko tehniškem zavodu „Alessandro Volta“ v Trstu. Ustrezni predlog je poslal prosvetnemu ministrstvu v Rimu v dokončno odločitev.

S tem bo slovenska mladina na Tržaškem dobila možnost, da v materinem jeziku nadaljuje svoje strokovno izobraževanje tudi na ravni srednje šole. Sicer so imeli tržaški Slovenci tehniško srednjo šolo oz. tovrstne vzporednice že pred 45 leti, ko je takratna vlada na Dunaju ustanovila v Trstu slovenske vzporednice na oddelku za pomorske strojnike ter slovenski mizarški oddelki in oddelki za ženska ročna dela. Vendar te šole nikdar niso prav zaživele, bile so pravo mrtvo rojeno dete.

Zdaj se tržaškim Slovincem spet obetajo vzporednice na industrijskem zavodu. Vest o tem pozdravljajo z željo, da bi bila njihova usoda srečnejša, kakor je bila usoda slovenskih oddelkov pred 45 leti; predvsem pa, da bi iz teh vzporednic čimprej nastala samostojna slovenska tehniška šola v Trstu.

Podpora matičnega naroda

pravičnemu boju koroških Slovencev

V Ljubljani je bil pred nedavnim občni zbor borcev-prostovoljcev za severno mejo Slovenije 1918-19, na katerem so razpravljali tudi o položaju, ki je nastal za Slovence v Avstriji po oktobrskih dogodkih lanskega leta. Na občnem zboru so sprejeli protestno pismo, v katerem med drugim pravijo, da razen gimnazije za Slovence v Celovcu ni izpolnjeno niti eno zaščitno določilo po 7. členu državne pogodbe, razmere v osnovnem šolstvu pa so se celo poslabšale. Neurejeno je tudi vprašanje slovenščine kot uradnega jezika poleg nemščine. Prav tako pa v svojem protestu zahtevajo prepoved Helmtadienta ter sovražnega pisanja proti Slovincem.

Prižadevanja in hotenja v zvezi z uresničevanjem določb 7. člena avstrijske državne pogodbe in reševanjem odprtih vprašanj Slovencev na avstrijskem Koroškem so obravnavali tudi v Slovenj Gradcu in sicer na posebnem posvetovanju o možnostih in oblikah poglobljenega sodelovanja s Slovenci na avstrijskem Koroškem. Posvetovanje, ki je bilo 22. marca, je pripravil medobčinski svet ZK za Koroško, udeležili pa so se ga predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občinskih skupščin iz vseh štirih koroških občin — Raven na Koroškem, Dravograd, Radelj ob Dravi in Slovenj Gradca.

Posvetovanja se je udeležil tudi jugoslovanski generalni konzul v Celovcu Bojan Lubej, ki je med uvodno razpravo posebej poudaril, da Jugoslavija enotno podpira vsa skupna prižadevanja Slovencev na avstrijskem Koroškem za izboljšanje njihovega položaja, to je za ohranjanje in razvoj slovenskega življa na avstrijskem Koroškem. To pomeni, da podpira stališča koroških Slovencev do vseh pomembnih vprašanj in zahtev ter takšne rešitve, ki jih terjajo od avstrijske vlade predstavniki slovenske manjšine.

Na posvetovanju v Slovenj Gradcu so ugotovili, da so že doslej posamezne organizacije in društva iz občin Ravne na Koroškem, Dravograd, Radlje ob Dravi in Slovenj Gradec sodelovale z organizacijami Slovencev na avstrijskem Koroškem, vendar pa to sodelovanje ni bilo niti načrtno niti kontinuirano. Zato so se zavzeli za ustanovitev posebnega medobčinskega koordinacijskega organa, ki naj bi usklajeval in usmerjal tovrstno sodelovanje. Ta koordinacijski odbor bi zbiral pobude in predloge za sodelovanje z obeh strani ter usklajeval želje. S tem bi nedvomno zagotovili, da bi sodelovanje ne samo okrepili, pač pa bi dosegli še tesnejše sodelovanje in povezovali tudi na tistih področjih, kjer za zdaj do sodelovanja pravzaprav še ni prišlo. Tozadevno je bilo poudarjeno, da bi moral medobčinski koordinacijski organ izdelati dolgoročni program sodelovanja in izoblikovati stališče o ciljih sodelovanja, tako med občinami kot na gospodarskem in društvenem področju.

Po volitvah na Koroškem

Zdaj, ko so se strasti nekoliko pomirile in se je polegel prvi šok zaradi res velikega nazadovanja socialističnih glasov na nedeljskih občinskih volitvah na Koroškem, je mogoče lažje razmišljati o volitvah kot takih, predvsem pa o vprašanju, kaj pomeni za koroške Slovence dejstvo, da so socialisti nazadovali, nemško-nacionalna fronta, ki se je pred volitvami pokazala kot izrazito nenaklonjena do manjšine, pa napredovala.

Nekaj je gotovo — izguba šestih odstotkov glasov je za socialiste na Koroškem, kjer so doslej ves čas po vojni napredovali, že poraz. Posebno pa je poraz bud v obeh največjih mestih, Celovcu in Beljaku, kjer se je izrazito pokazala težnja napredovanja desnih radikalnih sil, ki ga je mogoče zasledovati že od volitev v Salzburgu, prek Gradca in zdaj do Celovca. Celovec je sedaj tretje deželno glavno mesto, kjer so socialisti izgubili večino.

V ocenjevanju socialističnega poraza in napredovanja nemško-nacionalne fronte je mogoče zaslediti določeni paradoks. Avstrijska ljudska in svobodnjaška stranka, ki sta celotno predvolilno

kampanjo temeljili skoraj izključno na nacionalnem vprašanju in na odkritem nastopanju proti slovenski narodnostni skupnosti, puščata zdaj to vprašanje ob strani in trdita, da so volitvi z nedeljskimi odločitvami pokazali predvsem svoje nezadovoljstvo do des-

sov v določeni meri vplivalo na rezultate občinskih volitev na Koroškem, pa je ponovno postavljajanje manjšinskega vprašanja v prvi plan ob analiziranju volitev na eni strani prav tako neokusno, kot je bilo neokusno izrabljanje volitev za ponovne napade na manjšino, deloma tudi na Slovenijo in Jugoslavijo, predvsem pa pomeni nerealno ocenjevanje situacije. Težko se je znebiti vtisa, da so morali poiskati grešnega kozla in da so ga spet našli pri koroških Slovincih. Dejstvo je, da je bil poraz socialistov največji v Celovcu in Beljaku, ki v zvezi z dvojezičnimi napisi nista bila tako zelo neposredno prizadeta, in da so rezultati volitev najboljši za socialiste prav na dvojezičnem ozemlju.

Slovinci so s svojim nastopom na volitvah lahko v glavnem zadovoljni. Tako tam, kjer so nastopili z lastnimi krajevnimi volilnimi skupnostmi, kakor tudi tam,

kjer so podprli socialiste. Kaže, da so dobili na socialističnih listah 26 mandatov in na komunističnih enega. Skupaj s štiridesetimi mandati na lastnih listah so si torej pridobili 67 mest v občinskih odborih. Vendar se ne bi smeli vdati zadovoljstvu, kajti zanje je mnogo bolj pomembno dejstvo, da so nedeljske volitve jasno pokazale nazadovanje demokratičnih in nesporno napredovanje nacionalističnih sil na Koroškem. To bodo morali imeti koroški Slovenci pri svojem nadaljnjem boju, nadaljnjih korakih za doseg zakonitih pravic, nenehno pred očmi. Pisanje desničarskega tiska takoj po volitvah, ki na eni strani licemersko povečuje rezultate, ki so jih Slovenci dosegli z lastnimi listami, na drugi strani pa ugotavlja, da bi lahko ti rezultati služili za ugotavljanje manjšine, jasno kaže, da se bodo nacionalistični krogi na Koroškem obrabeni z rezultati nedeljskih volitev, zdaj še bolj prižadevali, kjer je le mogoče, okrniti pravice manjšine in onemogočiti kakršnokoli pozitivno rešitev manjšinskega vprašanja.

Zvone Zorko

Primorski dnevnik, Trst, 29. 3. 1973

DUNAJ — Prejšnji teden je bila na Dunaju konferenca predstavnikov 24 evropskih držav, na kateri so govorili o zaščiti človekovega naravnega okolja. Pokrovitelj konference je bil Evropski svet, katerega glavni tajnik Luj Tončić-Sorinj (nekdanji avstrijski zunanji minister) je predstavnike udeleženi držav pozval, naj si z združenimi močmi prizadevajo obvarovati naravno okolje na evropski celini pred onesnaženjem. Avstrijska ministrica za zdravstvo dr. Ingrid Leodolter, ki je konferenci predsedovala, pa je opozorila na nevarnost, da vsa zemeljska krogla postane eno samo velikansko smetišče.

BONN — Če se ne zgodi kaj „nepredvidenega“, bo generalni sekretar sovjetske partije Leonid Brežnev v dneh od 12. do 17. maja letos obiskal Zahodno Nemčijo. Na predvečer tega za obe državi in sploh za

POŠIROKEM SVETU

bodočo evropsko politiko nedvomno važnega obiska namerava zahodnonemški parlament ratificirati temeljni sporazum med obema Nemčijama. Brežneva naj bi med obiskom v Bonnu spremljali trije sovjetski ministri — ministrica za kulturo Furceva, minister za civilno letalstvo Bugajev in predsednik odbora za znanost in tehniko Gvišnjani. Zato pričakujejo, da bodo ob tej priložnosti podpisali sporazume o kulturnem, tehničnem in znanstvenem sodelovanju ter razširitvi letalskega prometa med Sovjetsko zvezo in Zahodno Nemčijo.

LONDON — Po končani ameriški vojaški intervenciji v Vietnamu je bilo narejenih že veliko računov o tem, koliko je stala Ameriko ta „umazana vojna“. Londonski inštitut za strateške študije je objavil izdatke, ki so jih imele v vietnamski vojni Amerika, Sovjetska zveza in LR Kitajska. Ameriške stroške ocenjuje omenjeni inštitut na dobrih 108 milijard dolarjev (v našem denarju je to 1 „lepa“ vsota 2.500.000.000 šilingov!), ki so jih porabili za vojaške izdatke in gospodarsko pomoč saigonski vladi. Sovjetska zveza naj bi po teh virih „prispevala“ za vietnamsko vojno nekaj več kot 1,6 milijarde dolarjev, izdatki LR Kitajske pa naj bi znašali 670 milijonov dolarjev.

GRADEC — Avstrijskemu generalnemu konzulu v Ljubljani dr. Heinrichu Riesenfeldu je štajerska deželna vlada podelila veliko zlato medaljo dežele Štajerske. Štajerski deželni glavar dr. Niederl je ob izročitvi tega visokega priznanja posebej naglasil velike zasluge, ki jih ima dr. Riesenfeld pri razvijanju dobrih sosedskih odnosov med Štajersko in Slovenijo. Pri tem gre v prvi vrsti za spodbujanje kulturnih in znanstvenih stikov, pri čemer je dr. Riesenfeld vedno zastopal mnenje, da sodelovanje na kulturnem in znanstvenem področju ne more in ne sme biti odvisno od trenutnega političnega položaja.

MURSKA SOBOTA — Madžarski veleposlanik v Beogradu Elek Toth je podaril šestim dvojezičnim šolam v občini Murska Sobota zbirko knjig v madžarskem jeziku. Knjige so darilo madžarskega ministrstva za izobraževanje in kulturo. Veleposlanik Toth je ob tej priložnosti poudaril, da je darilo sicer skromno (93 različnih knjig, vsaka v 18 izvodih), da pa želi še bolj poglobiti prijateljske odnose med madžarsko manjšino v Jugoslaviji in slovensko na Madžarskem.

SAIGON — Dne 29. marca so s poslopja ameriškega vojaškega poveljstva v Saigonu sneli ameriško zastavo in s tem simbolično zaključili umik ameriških vojakov iz Južnega Vietnama, kjer je ostalo „samo“ še nekaj tisoč ameriških „strokovnjakov“ in „svetovalecev“. Zadnji poveljnik ameriških čet v Vietnamu general Weyand je na tej slavnosti izjavil: V zadovoljstvo nam je bilo, da smo priskočili na pomoč zavezniku, ki je bil v stiski, in dosegli častni mir. To zadovoljstvo in „častni mir“ je Amerika plačala s 46.000 človeškimi življenji in 108 milijardami dolarjev, položaj v deželi pa je danes spet takšen, kot bi mogel biti pred 12 leti v prvih dneh ameriške „pomoči“.

LJUBLJANA — V okviru srečanj z raznimi političnimi organizacijami je Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije povabila na obisk odposlanstvo Slovenske skupnosti iz Trsta. Na sedežu republiške konference SZDL so delegacijo iz Trsta sprejeli predsednik Mija Ribičič, Jože Hartman in Tone Fajfar, v tržaški delegaciji pa so bili predsednik Zorko Harej ter člana izvršnega odbora Drago Legiša in Drago Štoka. Med razgovorom so obravnavali vprašanja slovenske narodne skupnosti v Italiji ter odnose med obema organizacijama. Delegacija Slovenske skupnosti je povabila predstavnike SZDL na obisk v Trst.

Kmečki punti na Slovenskem

V okviru letošnjih proslav 500-letnice kmečkih vstaj in 400-letnice hrvaško-slovenskega punta je bila prejšnji teden v Ljubljani odprta razstava z naslovom „Kmečki punti na Slovenskem“. Otvoritvene svečanosti v razstavišču Arkad se je udeležilo veliko število predstavnikov družbenega in kulturnega življenja. O pomenu in ureditvi razstave so govorili ravnatelj Narodnega muzeja dr. Peter Petru, ravnatelj

Arhiva Slovenije Jože Maček ter glavni avtor razstave Branko Reisp. Razstavo je odprl predsednik republike konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič, pevski oktet Gallus pa je zapel znamenito puntarsko pesem „Le vkup, le vkup, uboga gmajna“.

Razstava je nastala kot plod skupnega znanstvenega dela dveh zavodov — Narodnega muzeja ter Arhiva Slovenije, in sicer ob pobudi in pomoči odbora za proslavo 500-letnice kmečkih vstaj in 400-letnice slovensko-hrvaškega punta. Po oceni strokovnjakov predstavlja ta razstava prvi večji in celovit prikaz tega izredno pomembnega obdobja zgodovine slovenskega naroda.

Razstava je sestavljena iz dveh delov. Prvi obsega 230 fotografskih povečav in drugih ponazoril. S temi sredstvi zaokroženo, plastično in

na visoki poljudno znanstveni ravni prikazuje najpomembnejše slovenske kmečke upore. Ta del razstave je zasnovan tako, da je prenos in bo v prihodnje lahko obiskal številne kraje v Sloveniji. Drugi del razstave pa obsega okrog 70 originalnih virov, to je izbranih in nadvse dragocenih arhivskih dokumentov, ki predstavljajo v resnici edina avtentična pričevanja o revolucionarnih dejanjih slovenskega ljudstva v preteklih stoletjih. Med pripravami razstave so strokovnjaki ugotovili, da je še mnogo gradiva, ki doslej ni bilo upoštevano pri zgodovinskih obravnavah vzrokov, poteka in posledic puntov.

Ob razstavi sta izšli tudi dve publikaciji: Kmečki punti na Slovenskem (razprave in katalog dokumentov) ter Branka Reispa Podoba iz kmečkih puntov.

Društvo beneških izseljencev

tudi v Belgiji razvija svojo dejavnost

Kakor znano, bremeni beneške Slovence tudi gospodarska zaostalost njihovih krajev. Mnogi morajo zapustiti dom in iskati kruh drugod v svetu. Posebno veliko jih je v Švici, kjer že nekaj časa deluje posebno Društvo slovenskih emigrantov iz Beneške Slovenije. Pa tudi v Belgiji je veliko beneških Slovencev, ki se prav tako zbirajo okoli svojega društva.

Minulo soboto so v belgijskem rudarskem središču Tamines blizu Bruslja odprli nov sedež sekcije Društva slovenskih emigrantov iz Beneške Slovenije. V tem kraju živi in dela kakih 700 do 800 beneških Slovencev, za katere je bila sobotna prireditev

resnični praznik. V gosteh so imeli številne predstavnike slovenskih organizacij in ustanov iz Benečije in iz Trsta, predvsem pa sta jih obiskala pevski zbor „Rečan“ iz Ljes v Beneški Sloveniji ter ansambel Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta.

Na otvoritveni svečanosti so posamezni govorniki izrazili zadovoljstvo sprčo vitalnosti beneških izseljencev v Belgiji in izrekli željo, da bi novoustanovljena sekcija Društva slovenskih emigrantov iz Beneške Slovenije v Taminesu uspešno delovala v korist slovenskih beneških emigrantov, za njihove socialne pravice in še posebej za vzdrževanje slovenske narodne zavesti med njimi. Hkrati pa so poudarili željo, da bi se gospodarski in socialni položaj v Slovenski Benečiji toliko izboljšal, da bi se izseljenci lahko vrnili domov ter v svoji domovini našli pogoje za življenje in delo.

V drugem delu prireditve je pevski zbor „Rečan“ izvajal spored domačih slovenskih pesmi, ki so jih številni poslušalci sprejemali z vidnim doživetjem in s toplo hvaležnostjo, saj so jih spominjale na domače kraje. Ansambel tržaškega Stalnega slovenskega gledališča pa je beneškim izseljencem poklonil predstavo Jake Štoke „Moč uniforme“ in jim tako posredoval lep kulturno-umetniški užitek.

Udeležence prireditve je prisrčno pozdravil tudi župan mesta Tamines g. Matlard, ki je ob tej priložnosti naglasil zgledno sožitje med domačini in emigranti, med katerimi je posebej pohvalil marljivost in prizadevnost slovenskih izseljencev iz Benečije.

stičnega ogleduha, bogokletnika, ki je žalil nebo in našo sveto vojsko.

Potem je zamahnil z roko kot prometni policaj — to je bil znak naredniku, naj odpelje.

Motor je zarahnel, avto se je premaknil in množica je zašumela. Jetnik se je nekaj časa opotekal za avtomobilom, dokler ga sunek žične vrvi ni podrl na tla. Njegovo telo se je zavilo v oblak prahu. Drselo je po cesti, odskakovalo in se premetavalo. Med škripotom zavor in hupanjem so odmevali onemogli kriki. Narednik je z avtomobilom napravil nekaj krogov po vasi in privlekel jetnika nazaj. Pred množico je obležalo zmrcvarjeno telo, zavito v razcefrane cunje.

Valjhun, ki je bil v zadnjih mesecih videl marsikaj v preiskovalnih zaporih, se je naslonil na steno hiše. Živo meso, povajano v prahu, ki ga je zalivala kri, mu je vzbudilo srh gnusobe in v želodcu je začutil slabost. Poveljnik mu je ponudil čutarico z žganjem.

Okna bližnjih hiš so se pričela zapirati, med moštvom je bilo slišati nejevoljno mrmanje. Poveljnik, ki je večkrat na podoben način izkazoval svojo moč in vlival strah svojemu moštvu, je uvidel, da je šel predaleč.

„Dovolj jel Zdaj ga odveleci Nemcem v Godovič, pa tudi če privlečeš tja samo roke.“

Narednik je spet vžgal motor in odpeljal. Krvaveče truplo je izginilo z avtomobilom vred v oblaku prahu za ovinkom.

Poveljnik je razpustil vojsko ter se napotil z Valjhunom in bogoslovcom na poveljstvo. Ko so posedli po stoli, je poveljnik prinesel steklenico domačega žganja.

„Izvolite, fantje. Splaknimo si iz ust prah usmiljenjal Veste, gospod poročnik, na našem mestu mora biti človek trd ko kremen. Smo na otoku, ki ga oblivajo valovi zla in pogubljenja. Če hočemo obstati, moramo uporabljati prav

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
in
KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

vabita na

pevski koncert

v petek 6. aprila 1973 ob 20. uri v srednji dvorani Doma glasbe v Celovcu.

Gostuje moški zbor Prvega slovenskega pevskega društva

„Lira“ iz Kamnika

Dirigent Samo Vremžak.

Zbor „LIRA“ je nositelj Gallusove plakete in je žel številne uspehe pri raznih mednarodnih tekmovanjih.

Ljubitelji umetne in narodne pesmi iskreno vabljene!

„V presečišču“:

Koroško literarno ustvarjanje

Izšla je nova številka revije „Im Schnittpunkt“ („V presečišču“), ki jo izdaja kulturni oddelk koroške deželne vlade. Sedanja dvojna številka teh „koroških kulturnih zvezkov“ je v glavnem posvečena literarnemu ustvarjanju na Koroškem ter prinaša s tega področja več prispevkov.

Prvič je v deželni kulturni reviji govora tudi o literarnem ustvarjanju koroških Slovencev. S kratkimi uvodi, ki jih je prispeval dr. Pavel Apovnik, ter izborom pesmi oz. proze v slovenskem izvirniku in nemškem prevodu so predstavljeni Andrej Kokoč, Milka Hartman, Anita Hudl in Valentin Polanšek. Sicer pa o sodobnih koroških književnikih piše predsednik zveze koroških

pisateljev Walther Nowolny, ki izmed Slovencev v tem okviru omenja Valentina Polanška, Floriana Lipuscha in Andreja Kokota.

Poleg nadaljnjih prispevkov o posameznih književnikih vsebuje revija še sestavke o novi visoki šoli v Celovcu, o kulturnih nagradah za leto 1972, o cerkveni umetnosti na Koroškem (ob 900-letnici krške škofije), o minuli gledališki in koncertni sezoni ter o razstavi dejavnosti in o novih knjigah o Koroški. Področju Alpe-Jadran je tokrat posvečen članek o gledališki dejavnosti v Gorici, za zaključek pa sledi informativen pregled bližnjih kulturnih in umetniških prireditvev tako na Koroškem in v ostali Avstriji kakor tudi v sosednjih deželah.

vsa sredstva. Upam, da nas razumele. Namen posvečuje sredstvo.”

Bogoslovec je švigal okrog sebe z vročimi očmi pijanega, mističnega zanosa in dejal s svečanim glasom:

„Kdor žali vojsko Kristusovo, žali Boga samega. Zato naj že na zemlji spozna, kako Gospod kaznuje brezbožnike. To, kar počnemo mi z njimi, je senca vic, da ne govorim o peklju, kjer bo jok in škripanje z zobmi in večne muke.“

Dvignili so kozarčke in izpili v dušku.

Valjhun jih je začuden gledal, kot jih ne bi poznal, čeprav so pripadali njegovemu gibanju. Poveljnik pa je začel, kot bi bral njegove misli in dvome o tem, ali je prav, kar delajo:

„Težko je... Toda kljub temu vztrajamo na okopih križa. Ponosen sem, da vodim odred slovenske vojske, predhodnice našega svetega prepoda. Mi bomo izžgali gnajne tvorbe iz narodove duše. Zato se žrtvujem.“

„Res je, kar pravi poveljnik,“ je rekel omamljeni bogoslovec in spet vsem natočil. „Poročajte poveljstvu in škofu, da ni posadke, ki bi se tako dosledno držala navodil. V dobrem mesecu smo iztrebili ljuljko iz naših njiv. Tiste, ki ste jih videli v kletih, smo pustili samo zato, da bi se morda spreobrnil ali nam kako drugače koristili. Vidite, gospod poročnik, ta uspeh je plod naše apostolske gorečnosti.“

Valjhun je prikimal in z odobravanjem vzel na znanje vse, kar so mu povedali. Čutil se je fanatičnemu žaru, ki je vodil te ljudi. Pri njem je sveti žar že ugašal. Odkar je v mestu spoznal mnoge voditelje, ki so na varnem netili vojni požar in sami prav nič žrtvovali, je gledal na stvari bolj trezno.

Bogoslovec, s katerim sta nekoč vnelo delovala v Katoliški akciji, je kar naprej silil vanj.

Izšel je nov roman

avtorja „Ukane“ Toneta Svetine

Pri Cankarjevi založbi v Ljubljani je izšel nov roman Toneta Svetine z naslovom „Stene“. V tem romanu je avtor „Ukane“ postavil častni spomenik slovenskim planincem in še posebej velikemu slovenskemu gorniku Jožu Čopu, ki ga je tako počastil prav za njegovo osemdesetletnico.

V svojem najnovejšem romanu obravnava Tone Svetina tri vrste planincev: z družbo usklajene ljudi, ki se hodijo v gore preizkušat iz prebitka svojih življenjskih sil in radostnega navdušenja nad naravo; družbene reformatorje, ki se v boju za življenje in smrt v steni razčlenjajo in preverjajo za boj v dolini; od družbe načete, ranjene individualiste, katerim je gora omama in pozaba.

Svetinove „Stene“, s katerimi sta avtor in založba počastila dve osemdesetletnici — osemdeset let življenja velikega slovenskega gornika Joža Čopa in osemdeset let obstoja Slovenskega planinskega društva, pomenijo dragoceno obogatitev slovenske planinske literature ter bodo v veselje vsakemu pravemu ljubitelju gora.

STONE SVETINA

171

UKANA

DRUGA KNJIGA

Ko so čeljusti popustile, ga je poveljnik pahnul, da je zletel po tleh. Bogoslovec pa je pristopil k njemu in ga brnil v obraz, da je izpljunil nekaj zob. Kričati pa le ni nehal:

„Kar ustrelite me, bele svinje. V kratkem vas bo vzel hudič.“

„Saj te ne bomo ustrelili, bogokletnik. Prosil boš za smrt, pa je ne boš izprosil,“ je dejal poveljnik z besnim glasom.

Jetnika so odpeljali na dvorišče vojašnice, kjer je stal poltovorni avtomobil, ki je odvažal municijo in rabil poveljstvu za povezavo z mestom. Narednik Grm je vžgal motor, neki vojak pa je prinesel jekleno žico, ki so jo pripeli na avto, na njenem drugem koncu pa z njo privezali jetnika za roke. Poveljnik je poklical dežurnega in ukazal, naj skliče vojsko iz vseh treh poslopij.

Bridko je zadonela trobenta. Njen glas je zaplaval v soparico ugašajočega dne, med velika okna hiš, ki so se odpirala drugo za drugim, in zamiral v daljavah gozda, kamor so se hrepeneče zazrle s krvjo oblite in do smrti izmučene jetnikove oči. Z vseh strani je vrvela vojska in se zvrstila v podkvi okoli obsojenega.

Poročnik Jakoš se je izprsil, da so se zalesketala odličja, med katerimi je visel tudi nemški železni križ, stopil na vzvišeno mesto in zavpil z mogočnim glasom:

„Ljudje in vojaki! Poglejte, kako kaznujemo komuni-

„NE ZA VSAKO CENO!“

V spomin na 30. obletnico napada I. koroškega bataljona na Mežico so minulo nedeljo v Mežici priredili veliko slovesnost, na katero so prišli številni domačini, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupščine ravenske občine. Posebno prisrčno so sprejeli preživele borce takratne bitke za Mežico.

Po počastitvi spomina padlih borcev se je v narodnem domu začela proslava, na kateri je govoril komisar I. Koroškega bataljona Boris Čizmek — Bor. V svojem govoru se

je dotaknil tudi usode koroških Slovencev. Dejal je, da se ideali, za katere so se borili koroški partizani, kljub velikemu deležu pri porazu nacizma na Koroškem niso uresničili. Koroški Slovenci se morajo ponovno boriti za tiste pravice, za katere so že enkrat zgrabili za orožje. Priča smo — je nadaljeval tov. Bor — grobemu kršenju elementarnih pravic koroških Slovencev, ko zavestno kršijo 7. člen državne pogodbe z vednostjo avstrijske vlade. Ali ne gre to grobo kršenje pravic slovenske manjšine na Koroškem v smeri preteklosti, ko so nacisti hoteli oropati slovenskega človeka osnovnih pravic, uporabe materinega jezika? Na Koroškem se je povečala hujskaška dejavnost „Heimattiensta“ in javnih občil, ki z lažmi skušajo ustraševati Slovence. Ponovno netijo velikonemške agresivne težnje, znane še iz časov nacistične strahovlade. Skrunijo partizanske grobove, trgajo, odstranju-

jejo in mažejo slovenske napise, skratka: na Koroškem je nacizem zopet na pohodu. Odločno moramo povedati, da se s tem ne strinjamo, še posebej koroški borci, skupno z vso slovensko in jugoslovansko javnostjo. Zahtevamo izpolnitev obveznosti iz državne pogodbe. Le tako bo lahko naša manjšina postala most za utrjevanje prijateljstva in krepitev medsebojnih odnosov med obema narodoma. Tovariš Bor je zaključil z besedami: „Jugoslavija je in bo vedno stremela za dobrimi sosedskimi odnosi ter medsebojnim sodelovanjem z avstrijskim ljudstvom — toda ne za vsako ceno.“

V imenu Zveze koroških partizanov je spregovoril predsednik Karel Prušnik — Gašper. Izrazil je upravičeno zaskrbljenost zaradi dogodkov na Koroškem, kjer so napredne sile v defenzivi, nacizem pa se vedno bolj izživlja, kar so potrdile tudi navadne občinske volitve.

Dober začetek

Arbeitsteinove razstave

Prejšnji petek je ravnatelj knjižnice v Velenju tovariš Žula otvoril slikarsko razstavo našega rojaka avtodidakta Ernesta Arbeitsteina. Otvoritev v galeriji knjižnice v Velenju je bila zelo dobro obiskana, saj je bilo navzočih okrog 150 ljudi — novinarjev, umetnikov in družbeno političnih predstavnikov. Pri otvoritvi so bili tudi župan pliberške občine KRISTAN s soprogo, predsednik Slovenskega prosvetnega društva „Edinost“ Jožko Koncilijski ter ekonomski svetnik Mirko Kumer. Navzoče je pozdravil občinski tajnik, ki je zastopal zadržanega predsednika velenjske občine. Za pozdravne besede se je zahvalil Mirko Kumer, ki je na kratko orisal življenje umetnika in opisal njegova dela. Otvoritev razstave so obogatili tudi s kulturnim sporedom, pri katerem je sodeloval pevski oktet iz Velenja, skupina študentov pa s prizorom „Beseda ni konj“. Po otvoritvi je občina priredila banket na gradu Herberštajnu, kjer so se gostje zabavali do jutranjih ur.

Da razstava dobro uspeva, potrjuje dejstvo, da je slikar že na otvoritvi prodal 10 slik; dve je kupila tudi občina Velenje. Razstava bo odprta še do 19. aprila.

Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu pri Pliberku vabi na Finžgarjevo dramo v štirih dejanjih

NAŠA KRI

na cvetno nedeljo 15. aprila 1973 ob 20. uri v farni dvorani v Pliberku.

Režija: Stanko Vavti.

Prisrčno vabljeni!

Živalski park v Rožeku

spet vabi ljubitelje redkih živali

Jutri bodo zopet odprli vrata živalskega parka v Rožeku, ki predstavlja eno največjih zanimivosti na Koroškem. Že področje, na katerem se nahaja, je silno zanimivo, saj ga krasi na sredi na hribu razvalina starega gradu iz 12. stoletja, do katerega vodijo romantično speljane poti, kjer srečavamo ob poti jelene, koze in druge zanimive živali v prosti naravi. Vsekakor je obisk tega živalskega raja pravo doživetje in ga vsakomur toplo priporočamo.

Največja atrakcija je brez dvoma jelen Alfi, čigar rogove s 44 izrastki je bilo pred nedavnim absolutni svetovni rekord. Trenutno je Alfi brez rogova, ker ga je odvrget, vendar obstoja upanje, da bo okončine še pomnožil. Zanimiva obogatitev so tudi flamingi, razne vrste vran, kure iz Malajzije in noji iz pamp. Posebna zanimivost so jeleni iz Vietnamera, ki so celo že v Vietnamu prava redkost, saj jih je vojna vihra pošteno razredčila. Nadalje lahko srečamo v parku jelene s ploščatimi rogovi, divje svinje, bizone, najmanjšo zvrst jelenov na svetu muntjake in mnogo drugih redkih živali. Letos bomo lahko občudovali tudi ruske sever. jelene. Ker živijo te živali v tundrah in se hranijo z mahom, bodo mah morali uvažati iz Finske na Koroško. Nadalje se bavijo tudi z načrtom, da bi v parku začeli gojiti in množiti kozoroge. Tudi kozorogi so nevarni, da

izumrejo, saj jih je na področju Alp komaj še 3000 komadov.

V rožekem živalskem parku je trenutno 320 živali. Lansko leto ga je obiskalo 120.000 ljudi, kar je vsekakor lep uspeh, če pomislimo, da je odprt samo od spomladi do jeseni. Vsem tistim pa, ki še niso bili v parku, priporočamo ravno sedaj, ko se prebujata narava, da ga obiščejo in se sami prepričajo, da je rožeki živalski park res nekaj posebnega.

DOM V TINJAH VABI NA

● DNEVE SREČANJA

za dijakinje (4. in 5. razred srednjih šol) in dekleta do 17. leta od petka 13. aprila ob 19. uri, do nedelje 15. aprila ob 13. uri

● GOVORNIŠKO TEKMOVANJE

v nedeljo 8. aprila ob 14. uri
za nadaljnje informacije smo vam vedno na razpolago v pisarni Katoliške mladine, Celovec.

OBVESTILO

ZVEZE SLOVENSKEGA IZSELJENCEV

Zveza slovenskih izseljencev obvešča svoje člane, da bo imela v soboto 14. aprila 1973 s pričetkom ob 9.30 uri v dvorani IV (prvo nadstropje desno) Delavske zbornice v Celovcu redni občni zbor.

Vsakoletni občni zbor je tradicionalno srečanje bivših pregnancev, da obudijo spomin na skupno trpljenje ter obnovijo prisego, ki so si jo dali v izseljeništvu: ohraniti hočejo živo izseljeniško zavest in jo posredovati mladini, da bo tudi ona ostala zvesta idealom, za katere so bili njeni starši pripravljeni doprinesiti največje žrtve — zvesta narodu in materini besedi.

Bivši izseljenci vabljeni, da se s svojimi družinami udeležijo občnega zbora, ki naj bo izraz žive izseljeniške zavesti ter manifestacija nezlomljive življenjske sile slovenskega ljudstva na Koroškem.

Zveza slovenskih izseljencev

Bilčovski prosvetaši

gostovali na Radišah in v Št. Janžu

Bilčovs — Ko so naši igralci prvič uspešno nastopili z Gogoljevo komedijo „Ženitovanje“ pri Miklavžu, so nam številni gledalci priporočali, da bi šli z njo gostovat tudi kam drugam. To priporočilo smo si vzeli k srcu in šli tudi dejansko gostovat na sončne Radiše, s katerimi nas veže že dolgoletno prijateljstvo in v sosednji Št. Janž, s katerim imamo prav tako tesne kulturnoprosvetne stike.

Minulo nedeljo popoldne smo se z našo igralsko skupino odpravili na Radiše, kjer nas je tamošnji tajnik Slovenskega prosvetnega društva Tomi Ogris prisrčno sprejel in pozdravil. Ogris Janko starejši se je v imenu SPD „Bilka“ zahvalil za pozdravne besede in želel igralcem obilo uspeha, gledalcem pa mnogo zabave. Naši igralci, med katerimi sta najbolj blestela Tomi in Blaž Gaser, so odlično podali svoje vloge in tako spravili nabito polno dvorano gledalcev v glasen smeh, katerega ni hotelo biti konca. Radišani so nam po igri povedali, da se jim je ubogi Tomi (Kočkarij) — ki se je toliko trudil, da bi oživil svojega prijatelja Blažija (Podkoljosa) najbolj smilil, ker se

mu ni in ni hotelo posrečiti, da bi ga spravil v zakonski jarem.

Ker nas z Radišani veže že dolgoletno prijateljstvo, ki temelji na medsebojnih gostovanjih, bi bila vrsta zdaj spet enkrat pri Radišanih, da nas obiščejo s kakšno igro ali kakšno drugo prireditvijo. Posebno veselje pa so nam radiške „dečle“ naredile s tem, da so našim igralcem v priznanje poklonile šopke rdečih nageljnov. Slovo od naših prijateljev z Radiš je bilo zelo prisrčno in le težko smo se ločili od njih.

Še isti dan zvečer so naši igralci ponovno nastopili, in sicer v Tišlarjevi dvorani v Št. Janžu ter beležili lep uspeh, saj so prav tako uspešno razveselili tamošnje prebivalce.

Številni kritiki in prosvetaši trdijo, da je bila komedija „Ženitovanje“ ena najboljših iger, kar jih je bilo kdaj uprizorjenih na bilčovskem društvenem odru. Čeprav je besedilo umetniško zahtevno, so se igralci pod vodstvom spretnega režiserja Janka Ogrisa starejšega sijajno znašli in tako imeli pri vseh nastopih izreden uspeh.

MUZEJ NA PROSTEM

Izbor starih koroških kmetij

Lansko leto so pri Gospej Sveti uradno otvorili muzej na prostem, ki predstavlja nekakšno vas iz prejšnjih stoletij. Do sedaj je na tem prostoru na ogled 20 objektov, ki predstavljajo stare, posebno zanimive in značilne kmetije z inventarjem vred, kašče, plotove in druge zanimivosti iz Koroške. Vodstvo muzeja ima v načrtu še nekaj novih objektov, med katerimi sta tudi dva kozolca ali stoga iz Slovenjega Plajberka in Ziljske doline, dva hišna mlina in žaga iz Roža.

Namen takšnih muzejev na prostem je v tem, da nas seznanijo z življenjem, delom in stanovanjsko kulturo naših prednikov. Vsa ta poslopja in drugi objekti, ki stojijo na ozemlju muzeja, so bili prestavljeni oziroma „presajeni“ iz različnih koroških dolin v Gospo Sveto, kjer predstavljajo danes najbolj izviran izbor starih koroških kmetij.

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Ton

„Ali se vam ne zdi, da je prav, kar delamo? Je škofu všeč? Ali je to Bogu dopadljivo delo?“

„Seveda je. Ne vznemirjajte si vesti. Kar delate, je všeč Bogu in posvetni oblasti. Opozarjam vas samo na to, da bodite taktilni. Ne razpivajte preveč sle svojega sovraštva. Preveč ste na očeh sovražnikom. Ne opozarjajte nase, ker vas bodo sami prekmalu opazili.“

Bogoslovec je bil ginjen. Nalival se je z žganjem, hkrati sta mu rasla pogum in drznost. Objemal je Valjhuna okrog ramen in govoril:

„Oh, saj sem vedel, da ste vseskozi naš človek. Kako zlobni so ljudje! Natolcujejo vas, da ste za sleve. Blagor fistim, ki spoznajo resnico in znajo ločiti ogenj od pepela in nebo od zemlje. Spominjam se vaših predavanj. Z velikimi začetnicami ste nam zapisali v srca, kaj pravi sveto pismo o tem usodnem času.“

Vstal je, preroško stegnil roko in se mimo vseh zazrl skozi okno proti hribom, kjer je ugašal dan. Kot bi bil na prižnici, je govoril:

„Izročil brezbožneže meču, govori Gospod vojnih trum.“ Potem je obstal, kot bi prišel do roba, kjer zija prepada in nadaljeval z vročim glasom:

„Dopolnili so se vaši dnevi: zaradi jeze Gospodove boste poklani. Domobranci so meč gopodov, mi v tej postojanki pa smo konica meča. Rosna od krvi... Usoda slovenskega naroda... Njegov kašpot...“

Njegovo svetlopisemsko pridigo je zmotil dežurni s poročilom za poveljnika: patrulja je pripeljala partizanskega dezertarja. Poveljnik, ki je bil bolj praktičen kot zanesenjaški, je ukazal, naj ga takoj pripeljejo. Medtem ko so šli ponj, je razlagal Valjhunu:

„Ljudi srečuje pamef. Zavedajo se, da je komunizem kužna bolezen, da je Osvobodilna fronta laž, pretveza, s katero so brezbožniki zapeljali našega pobožnega kmeta.

Čedalje več jih prihaja k nam iz brigad. Celo brigadnega obveščevalca imamo. Dezertarji so nas vodili od hiše do hiše in kazali, kje so jih podpirali, jim dajali živež in obvestila. Z njihovo pomočjo smo ločili zrno od plev.“

„Prav je tako,“ je dejal Valjhun in poudaril: „Saj je celo Jezus rekel, da ima rajne eno izgubljeno ovco kot poln hlev svojih.“

Tedaj so se vsi trije zazrli v kmečkega možaka srednjih let. Vstopil je plašno in spoštljivo pozdravil.

„Kaj hočeš, človek?“ se je zadril nanj poveljnik. „Rad bi vstopil v vašo vojsko,“ je dejal mož in mencial klobuk v rokah.

„Ali misliš, da mi sprejmemo vsakega, ki pride od rdečih?“

„Nisem rdeč, gospod poveljnik. Vedno sem bil bogaboječ. Družino imam, kmetijo, nisem za kolhoze in ne za Ruse.“

„To se že bolje sliši. Kaj pa, če so te poslali? Gorje ti! Privezali te bomo za avtomobil, ki te bo odvedel do Idrije.“

„Moj bog, poslali da bi me, gopod poveljnik! Nasilno so me mobilizirali. Kaj vse sem prestal! Vsak dan sem tuhtal, kdaj in kako jim bom pobegnul. Ko me vlekli ranjence čez progo, sem pretrgal zvezo. Prelepli so me in me poslali pred sodišče. Za kazen sem na vsem dolgem pohodu nosil dva zabojčka municije, da sem umiral pod težo.“

Vsi trije so ga z zanimanjem poslušali. Poveljnik pa ga je spodbudil:

„No, še kaj nam povej, kako je v partizanski vojski.“

„Kako je... Poglejte me! Kost in koža sem. Poglejte moje čevlje.“ Dvignil je nogo in pokazal raztrgan podplat.

„Tam je hudo. Lakota... Uši... In nasilje komisarjev.“

Pravil je, da je bil z brigado na pohodu od Triglava do kočevskih gozdov in nazaj, da so bili od jutra do noči na nogah in da komisarji gonijo ljudi ko pse. Nemalo so bili

začuden, ko jim je povedal, da je brigada privlekla z Notranjskega čez progo top, težko havbico, ki jo je vleklo nekaj parov konj, in da se je vsa divizija vrnila.

Medtem se je vrnil narednik in poročal, da je obsojenec izdihnil, preden ga je pripeljal Nemcem. Tudi njega je zanimal dezertar, zato so se vsi trije zapletli v navzkrižno spraševanje, kako je v brigadi.

Valjhun je takoj razumel, da jim mož iz strahu pripoveduje tisto, kar si žele slišati. Zato je sklenil, da se bo še sam pogovoril z njim. Ko so se zasliševalci naveličali, ga je odpeljal v posebno sobo. Pozanimal se je, kakšna je bila ženska, ki jim je obvezovala žulje.

„Ana ji je bilo ime. Mlada in lepa. Za nas borce še kar dobra.“

Valjhuna je ob spominu nanjo oblila rahla rdečica in prevzel ga je nemir, ki pa ga kmet ni opazil.

„Pa drugače? Kakšna je bila?“

„Kako mislite, gospod poročnik?“

Pollej je brž dodal: „Aha, tako kot ženska, kajne? Candra, kot so menda vse. Bila je priležnica partijskega sekretarja. Ni se ganila od njega. Malo je manjkalo, da me ni dal ustreliti, ko sem se — saj veste, kako je — samo malo pošalil z njo, ko mi je preobvezovala žulje.“

„Kako je tam z ženskami? Ali so vam bile vsem na razpolago?“

„Mislite tako, kot se bere v vaših letakih? Kje neki! Tam ni ženske za borca. Imajo jih samo poveljniki. Pravijo, da je pri vas drugače. Kdor more, gre lahko spat kamor koli. Vsaj tako so mi pripovedovali fantje iz patrulje, ki je prišla pome na dom.“

Valjhun bi ga bil najraje kresnil po topem nosu in po slinastih ustih, tako zoprno mu je bilo njegovo bedasto smehljanje. Toda premagal se je.

Prijateljski obisk prosvetašev

Minulo soboto in nedeljo je v Škocijanu in Železni Kapli gostovala igralska skupina Delavskega prosvetnega društva „Svoboda“ iz Senčurja pri Kranju. Mladi igralci so uprizorili veseloigro „Dnevi naše sreče“.

Kakor v soboto v Škocijanu, tako so navdušeni gledalci tudi v nedeljo napolnili do zadnjega kotička dvorano v Železni Kapli, kar potrjuje veliko zanimanje naših ljudi za gostovanja iz malične Slovenije. Goste je pozdravil predsednik Slovenskega prosvetnega društva „Zarja“ tovarniš Kuhar Peter. Poudaril je tesno sodelovanje in povezano prosvetnih društev obeh občin Kranj in Železna Kapla. V imenu igralcev pa je spregovoril režiser igre in naš „stari“ prijatelj in znanec Silvo Ovsenk, znan po številnih gostovanjih prosvetnega društva iz Jezerskega, kjer je mnogokrat režiral.

Mlada Podjuna

na plesni tečaj v Šmihel!

KPD Šmihel vabi na I. plesni tečaj v Šmihelu. Začetek 7. aprila 1973 ob 20. uri v šmihelski farni dvorani. Tečaj ne bo samo zanimiv temveč tudi po ugodni ceni (okoli 200 šilingov). Ne zamudite edinstvene priložnosti za izpopolnitev svojega plesnega znanja!

Št Jakob v Rožu

Minuli teden je v 86. letu starosti po krajši bolezni za vedno zatisnil svoje blage oči Jakob Janežič, zadnji ožji potomec nekdanjega slavljane Janežičev v Lešah. Ob izredno velikem številu sorodnikov, prijateljev in znancev, med katerimi so bili predstavniki slovenskih organizacij, župan šentjakobske občine Janez Gressl, profsorski zbor in skupina dijakov gimnazije in zdravstvene šole na Jesenicah, smo ga spremili iz mrtvašnice na pokopališče in mu tako izkazali poslednjo čast in spoštovanje, kakršno je pokojnik užival pri vseh, ki so ga poznali in srečali na njegovi življenjski poti.

Življenje Janežičevega očeta je bilo delaven dan, vedno posvečen skrbni za družino in za svoje ljudstvo. Bil je navdušen in zvest obiskovalec slovenskih prireditev in vnet bralec Slovenskega vestnika ter slovenskega čtiva. Ker je bil zaveden Slovenec, je moral v času nacistične strahovlade z družino vred v izseljeništvu, kjer je delil u-

Vsebinsko igre je podal na originalen način, samo s stavkom: „Kako je, če se tri punce zagledajo v enega samega fanta.“ Kar pa so potem pokazali mladi igralci — mladi zato, ker je njihova povprečna starost okrog 17 let — je prekosilo vsa pričakovanja. Za vse je bilo to veselo presenečenje, kajti takšne predstave v Železni Kapli že dolgo nismo imeli, zlasti če pomislimo, da so mladi igralci stali prvič na odru. Imeli smo sploh občutek, da na odru niso amaterji, temveč profesionalci. Igra — po vsebini vedrega značaja — zahteva od igralcev mnogo temperamenta mladostne zagnanosti, ljubezenskih prepričevalnih zmožnosti in drugega več.

Na sporedu letaka je bilo zapisano: „V našem primeru nastopajoči igrajo skoraj samega sebe...“ To pa je za igralca najtežje — kdo pa že zna igrati samega sebe? Tudi to težavo so mladi igralci izvrstno rešili in tako dokazali, da so to težko in zahtevno igro vsi brez izjeme duhovito in posrečeno podali, v splošno zadovoljstvo hvaležnega občinstva.

Dragi mladini iz Senčurja in tovarišu Ovsenku, kateremu gre največja zasluga za uspešno uprizoritev, želimo, da bi nas kmalu spet presenetili s kakšno podobno igro. Pričakujemo vas z veseljem in kličemo: Še pridite!

sodo številnih koroških trpinov v izgnanstvu.

Pokojni Janežič je zapustil hčerko Mojciško, profesorico na jeseniški gimnaziji, sina Radota, glavnega urednika Slovenskega vestnika, ter ženo v globoki žalosti. Zdaj ga ni več med nami, prijaznega in skromnega Janežiča, ki so ga odlikovale ljubeznivost, dobrohotnost in uslužnost napram vsakemu ter zvestoba do materinega jezika.

Besede zahvale in slovesa, ki sta jih ob pogrebu izrekla domači župnik Karicelj in predsednik Zveze slovenskih izseljencev Kramer, so bile izraz hvaležnosti, ki smo jo dolžni Janežičevemu očetu. Najbolj pa mu bomo dolžni hvaležnost izpričali s tem, da bomo naprej skrbeli za ohranitev slovenskega jezika na Koroškem.

Zalujočim svojcem, predvsem ženi ter hčerki in sinu izrekamo naše iskreno sožalje. Janežičevega očeta hočemo ohraniti v častnem spominu.

Pravna zaščita koroških Slovencev

(Nadaljevanje in konec)

Dejstvo, da gre šolska ureditev mimo vseh teh pogledov in ciljev ter zagovarja absolutno pravico staršev, dokazuje samo, da gre zgolj za nacionalistične interese, kakor jih zagovarjajo pristaši v „Kärntner Heimatdienstu“ vključenih nacionalističnih organizacijah, ki so tudi zahtevali in dosegli vključitev tega načela v manjšinski šolski zakon.

Prepoved dejavnosti organizacij ki delujejo proti interesom manjšine

S tem prehajam k nadaljnji problematični točki člena 7 državne pogodbe, ki je postala posebno aktualna z neprikrito zahtevo Kärntner Heimatdienst „po likvidaciji slovenskega naroda.“

Čeprav se je koroška deželna vlada distancirala od te provokantne zahteve, pa ne smemo prezreti, da so se pristojne oblasti pri reševanju narodnostnih vprašanj vedno spet ozirale na zahteve teh nacionalističnih krogov in nosijo vse proti slovenski narodnostni skupnosti v dosedanjih izvedbenih zakonih vsebovane določbe — to so zlasti ugotavljanje manjšine in absolutna pravica staršev — pečat teh organizacij. Ni se mogoče ubraniti vtisa, da so te organizacije, kar se tiče manjšinske politike, še vedno „vlada v vladi“, ki sodeluje pri sestavi izvedbenih zakonov, pri katerih pa prizadeta manjšina do sedaj nikdar ni sodelovala in je imela le možnost, da jih sprejme ali odkloni.

Ob takem stanju pač ni pričakovati prepovedi dejavnosti teh organizacij, ker so — če ne formalno, pa dejansko — zasidrane v avstrijskem uradnem aparatu, ker bi drugače ne bilo mogoče, da njihovi zastopniki sodelujejo pri sestavi osnutkov manjšinskih zakonov, kakor to potrjuje tudi Veiter v svojem najnovejšem obširnem delu.

Upam, da sem s tem vsaj deloma nakazal zamotano problematiko manjšinske zaščite koroških Slovencev. Preostane mi le še, da pokažem možnosti uveljavljanja pravic, ki nam pripadajo.

Pri tem ne mislim na politično borbosrednjih organizacij, ki bosta morali polagoma misliti na nove akcente boja za uresničitev odprtih vprašanj naše narodnostne skupnosti. Mislim na posamezne člane naše narodnostne skupnosti, ker gre ob vseh zarodkih kolektivne zaščite tudi pri členu 7 v prvi vrsti za individualno narodnostno pravico. Ta borba nika-

kor ni lahka, ker terja korajžjo, močno zavest in tudi finančna sredstva. Gre za uveljavljanje zahtev do najvišjih instanc in če treba do mednarodnih forumov.

Dr. Veiter v svoji knjigi poudarja, da so koroški Slovenci očitno zadovoljni, ker je število njihovih pritožb zelo pičlo. Vem, da ta trditev ne drži in so vzroki malenkostnega števila pritožb pač v njihovi neučinkovitosti in v finančni obremenitvi. Kljub temu bo treba ob konservativni avstrijski judikaturi ubrati tudi to pot in gnati vsako diskriminacijo do najvišje instance. Da ta borba ni povsem brezizgledna, kažejo primeri Slovenskega šolskega društva, nekaterih učencev slovenske gimnazije in Mire Prusnikove, katerih pritožbe so vse uspele, čeprav čestokrat tudi zgolj formalno-pravno gledano. Tako bo treba nadaljevati postopek zaradi prepovedi slovenskih krajevnih označb v spričevalih slovenske gimnazije (medtem je bilo to vprašanje pozitivno rešeno — op. ured.) in ponovno poskusiti s podobnim pravnim postopkom, kakor je bila zahteva Franca Isoppa po upoštevanju slovenskega uradnega jezika pred okrajnim sodiščem v Rožeku. Ne samo, da se je svetovna pravna znanost bavila s tem primerom, so sedaj po tako imenovanem belgijskem jezikovnem sporu pred Evropskim svetom dejanski izgledi za uspešnost pritožbe zaradi narodne ali jezikovne diskriminacije.

Predvsem pa se je treba posluževati vsaj teh skromnih pravic, ki nam jih dajejo manjšinski šolski in sodni zakon in tako imenovani Hauerjev odlok o možnosti uporabe slovenskega jezika pred upravnimi oblastmi (z dne 19. 8. 1968, št. 1200/2/68,

ter odgovarjajoče odločbe ministrstev na podlagi sklepa ministrskega sveta z dne 8. 10. 1968). Na osnovi teh je mogoče, da se skoraj pri vseh upravnih oblasteh poslužujemo ustno in pisмено slovenskega jezika. Le če se te pravice dejansko poslužimo, je mogoča tudi diskriminacija, na osnovi katere je potem možna pritožba za uveljavljanje in upoštevanje narodnostnih pravic.

Tu lahko pomaga sleherni in bo dolžnost osrednjih organizacij, da vsakega podprejo proti sleherni diskriminaciji v njegovi borbi do najvišjih instanc, ker je to pri individualni zaščiti hkrati edina mogoča pravna borba za uveljavljanje pravic za celotno narodnostno skupnost.

Za primer nadaljnega tako počasnega in zamudnega reševanja odprtih vprašanj pa bo treba misliti tudi na mednarodno uveljavljanje pravic, v obliki, kakor jo predvideva člen 35 državne pogodbe, kakršna je mogoča na osnovi člena 14 Evropske konvencije v zaščito človekovih pravic in osnovnih svoboščin ter dodatnega protokola št. 4 z dne 20. 3. 1952, končno pa tudi na apelacijo na Mednarodno sodišče v Haagu in na Združene narode, kar pa ni stvar posameznika niti manjšine same, marveč države, ki je pripravljena prevzeti tako intervencijo.

Koroški Slovenci na osnovi zadnjega razgovora na Dunaju sicer upamo, da taki koraki ne bodo potrebni in da bo v doglednem času le prišlo do znosne rešitve odprtih vprašanj brez ugotavljanja manjšine ali podobnih ukrepov. Obljube in izjave same vendar ne zadostujejo. (To so potrdili zlasti tudi dogodki lanske jeseni, ki so koroške Slovence prisilili, da so se odločili za internacionalizacijo svojega vprašanja — op. ured.)

Naj zato končam z besedami prof. dr. Ermacore na letnem zborovanju raziskovalnega inštituta za Podonavje leta 1965 v Innsbrucku: „Za področje manjšinskih vprašanj, ki obstojajo po širnem svetu in ki jih svetovna javnost skrbno prikriva, s katerimi pa je kljub temu čisto bliskovito konfrontirana, velja to, kar velja za pravo sploh: brez spoštovanja za posebnost nacionalnih, rasnih in verskih skupnosti, ki so voljne, da se ohranijo, in brez dobre volje oblastnikov za ohranitev in pospeševanje malih skupnosti sredi mogočnih držav, ter brez izrazitega pravnega jamstva notranje-državne in mednarodne oblike za manjše skupnosti in njihove člane je vrednost vseh izjav oblasti, ki jih je morda dala in jih daje v korist kake manjšine, usmerjena na optiko za lahkoverne.“ (Salzburger Nachrichten, 8. 10. 1965).

Dr. Franci Zwitter

ROMANJE V LURD

Turin—Montserrat—Ars—
Maria Einsiedeln

od 27. aprila do 5. maja 1973

Prijave sprejema: do 15. aprila
Dušnopastirski urad v Celovcu

Cena: samo 2800 šilingov

vozi: podjetje Sienčnik

S prijavnico je treba vplačati
tudi 1000 šilingov vnaprej.

Prijavljene osebe dobijo vse
nadaljnje informacije.

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Ton

„Ne vem, kako je tukaj,“ je dejal. „Vsekakor drugače, kot si predstavljate. Obrambna dolžnost, red in poštenost — to je pri nas poglavitno in sveto. Kdor misli drugače, je v zmoči in ne sodi v naše vrste.“

Spodil je dezerterja k dežurnemu, da bi ga oborožil. Sam pa se je napolnil na zrak. Bila je že noč. Straže so odhajale v bunkerje, v bližnjo okolico so se odpravljale patrulje. Sprehodil se je po vasi. Preveč novih vtisov si je nabral, da bi jih lahko uredil.

Po večerji se je vrnil na poveljstvo, kjer so zborovali. Prav nič ga ni zanimalo, kaj obravnavajo. Opravičil se je, da je utrujen in da bi se rad naspal. Srečal je Zadlogarjevo, ki jo je brat obvestil o njegovem prihodu, in se z njo dogovoril, da bi ga obiskala.

Sobo je imel v hiši, katere gospodar je bil njegov obveščevalec. To je bil pobožen in pošten kmet, ki se je nekaj časa celo nagibal k OF. Po večerji sta ostala sama. Mož je bil odkrit:

„Mislite si, kar hočete, toda ko je bila tu partizanska vojska, smo imeli več miru in prostosti kot sedaj. Ujetniki vaših smo. Vsi smo jim sumljivi. Nikogar nikamor ne pušče in vsakogar sumijo, da jih izdaja. Bojim se, da pretiravajo. Preveč so surovi z ljudmi, pa pijančujejo, stikajo po hišah, še dekletca niso več varna pred nekaterimi. Ne veste, kaj vse počenja v imenu Boga. Bojim se, da kliče moase roko božjo. Ne vem, če bo pomagala božja žica in če bodo zidovi dovolj debeli. Povejte to na poveljstvu in ukrenite kaj, dokler ne bo prepozno.“

Valjahun je iz pripovedovanja tega človeka in drugih poznanih mu vaščanov razbral, da je apostolska gorečnost poveljstva, ki jo dan za dnem podžiga župnik, res pretirana. To je bila že histerija, ki se je porajala iz strahu pred neznanim. Zdeli so se mu kot otroci sredi temnega gozda, ki bi radi s kričanjem odgnali zver, pa jo le privabijo.

Kmalu potem, ko je legel, so se tiho odprla vrata. Prišla je Zadlogarjeva. Vstopila je prav tako prihuljeno po prstih kot nekoč doma. Sramežljivo ga je objela in pritisnila obraz k njegovemu. Dišala je kakor sveža njiva in njene zajetne prsi so se ugreznile, ko jo je potegnil k sebi. Že nekaj mesecev je ni videl in zaželel si je ko kot kmečkega kruha. To dekle ga je razumelo mnogo bolje kot mestna dekleta. Oboževala ga je in ga klicala samo „gospod poročnik“. Njena ljubezen je izvirala iz spoštovanja. Imel je občutek, da ji godi že samo to, da se je dotika tako pamenten, bogat in učen človek.

Slekel jo je in jo potegnil v posteljo. Edino ob njej je bil brez predsodkov. Po vsakem užitku se je topila od hvaležnosti. Ko sta obležala brez moči, je začutil poleg strasti še hvaležnost do nje, saj mu je skupaj s sestro omogočila, da se je visoko povzpela. Nehote je pomislil, da mu ta ženska prinaša srečo.

Z občutkom krivde se je vprašal, zakaj ji ni priskrbel službe v mestu, kot ji je bil obljubil. Niti z besedo mu ni očitala. V mesto je zato ni spravil, da mu ne bi bila nadležna in da ne bi trpel njegov ugled, če bi zvedela, da se shaja z njo. Povprašal jo je, kako je doma. Šepetaje mu je pripovedovala, da čez dan garajo na polju, spat pa hodita s sestro v postojanko.

„Matl je še zdaj jezna na vas. Ne vem, če vam bo kdaj odpustila. V postojanki pa... sami veste, kako je z vajaki. Vsako jutro smo pri sveli maši in pri obhajilu. Gospod nam sproti odpuščajo grehe. Sestra je na voljo vsem, jaz pa sem se uprla, ker mislim samo na vas,“ je dejala žalostno.

Tesneje se je pritisnila k njemu, kot bi iskala varnosti in zaščite. „Ne pustijo me na miru. Lažem jim, da sem noseča in da bom v kratkem odšla k vam v mesto. Če me ne bi branil brat, ne bi vzdržala.“

„Noseča,“ je pomislil Valjahun in potegnil z roko po gladki koži lepo zaobljenega trebuha vse do nabreklih prsi.

„Ne bojte se, gospod. Saj nisem... Samo malo bolj debela sem... Pa mi verjamejo, ker so neumni,“ se je zadovoljno namuzala.

Ob misli, da bi s tem dekletom, ki jo je imel samo za zabavo, zaplodil otroka, se je Valjahun zgrozil. Kaj bi rekla mati, če bi vedela? Vedno je zaničevala navadne ženske in surovo ravnala s služkinjami. Če je kakšni taki privoščil prijazno besedo, mu je dolge ure pridigala, kaj se spodobila za tovarnarjevega sina in kaj ne.

Kljub pomislekom pa mu je bila ta rdečelična pernica potrebna kot uspešno sredstvo. Nehote jo je primerjal z Ano. Njeno telo je bilo drugačno. Bila je gibka kot panter, vroča ko ogenj in presodna, da je moral tehtati vsako besedo. Ob misli nanjo se je v njem vžgalo ljubosumje. Zdelo se mu je, da bi lahko mirne duše ubil vsakogar, ki se je je dotaknil. Kaj vse mu je pokvarila mati!

Sam ni vedel, zakaj je vprašal Zadlogarjevo:

„Kdo vse te je imel, odkar se nista videla? Po pravici mi povej in zakolni se mi na boga.“

Njegov glas je bil tako rezek, da se je ustrašila.

„Če se moram zakleti na boga, bom govorila, čeprav te bo bolelo. V tej postojanki je... Pokazala ti ga bom jutri. Poslil me je,“ je izdavila, kot bi jo znova pritisnilo k tlom breme sramote.

„Naš človek te je poslil?“

„Molčal je, ko mu je nadrobno razlagala, kako se je zgodilo... na njenem domu pred dobrim mesecem. Ko je končala, je stežka zadrževala jok. „Od takrat sovražim vse moške razen vas... Vas pa imam rada...“

Okno je že bledelo, ko je odšla.

ČINČI

Činči je bila dveletna deklica, ko ji je umrl bratec. Odslej si ni želela nič drugega kot bratca.

„Kaj si želiš?“ jo je vprašala mati, ko je imela Činči peti rojstni dan.

„Živo punčko!“ je korenjaško odgovorila Činči.

„Sestrico?“

„Sestrico ali bratca. Še bolje pa oba,“ je menila Činči. „Skupaj bi se igrala.“

Ni minilo dolgo od tega, ko se je pred hišo ustavil avto in je mati iz mesta prinesla pravo živo punčko. Činči je bila blažena. Stekla je na vrt in naznanila veselo novico pticam, drevju in cvetju. „Toda zdaj se moram spet posloviti...!“ je vsa zadihana čeb-ljala. „Veste, ljubi moji, paziti moram na novo živo punčko, da ne bo jokala.“ In je stekla v hišo, kjer je njena nova sestra ležala v zibki.

Tako je Činči dan za dnem tekala na vrt

in pripovedovala pticam, drevju in rožam vesele novice o živi punčki v zibki.

Nekega dne pa Činči ni prišla na vrt kakor navadno...

„Ali je zbolela?“ je vprašal škorec, ki se je zibal na hruškini veji pred Činčinim domom.

„Pojdem in pogledam,“ je predlagala škorčevka.

Odletela je na okensko polico in zagledala čuden prizor. „Pridi še til!“ je veselo zaklicala svojemu škorcju.

„Kaj pa dela?“ je vprašal škorec ženko.

„Zibko loščim,“ je razložila škorčevka, ki se je na gospodinjske posle bolj razumela kot škorec.

„Le čemu?“

„Da bi se svetila kot tisti kotliček, ki ga lošči vsako soboto na dvorišču.“

„Činči ima zelo rada svojo malo sestro,“ je ugovarjal škorec. „Danes ne bo nič z novicami. Pojdi, ženka! Na delo morava!“ In sta odletela.

Toda zdaj so se vrata odprla in v sobo je stopila Činčina mati.

„Ali si nora?!“ je prestrašeno zavpila. „Kaj pa delaš?“

„Zibko loščim. Mar ne vidiš. Svetila se bo kot zlato,“ se v navdušenju ni pustila omajati Činči.

Mati pa ji je prisilila klobuto in jo nagnala na vrt. Oh! In Činči je še malo prej sanjala o tem, kako bo sestrici spet pela uspavanko, ko jo bo mati nadvojila. Činči se je na vrtu užaljeno razjokala. Pa se je potolažila in legla v travo. Tam je znenada zagledala majhnega zlatokrilega hrošča. Nastavila mu je prst. Hrošč je zlezel nanj in spregovoril:

„Zakaj pa imaš danes solzne oči, Činči?“

„Jokala sem.“

„Čemu pa se raje ne smeje? Smejati se je tako zabavno...“

„Ker sem žalostna...“

„Zakaj si žalostna?“

„Ker nisem mogla mame razveseliti... Ker je prišla, še preden sem delo dokončala.“

„Kaj pa si delala?“

„Sestri sem loščila zibko. Želela sem, da bi se svetila tako kot se svetijo tvoja krila.“

„Aha! Že razumem! Ni se svetila, ko je prišla v sobo tvoja mati...“

„Ampak, če bi prišla malo kasneje, pa bi se. In potem bi me ne mogla zmerjati,“ je užaljeno rekla Činči. „Kot zlato bi se svetila

in jaz bi dobila poljub, potem pa bi ta poljub dala sestri v zibko. Tako, vidiš, bi ji ga dala...“ je pokazala Činči.

„Verjamem ti, Činči! Verjamem ti, da ga ne bi obdržala zase. Toda, veš, zibka bi se nikoli ne svetila kot zlato, pa če bi jo še tako gladila.“

„Zakaj ne?“

„Ker lesena zibka ni iz iste snovi kot je kotliček, ki ga včasih loščiš na dvorišču,“ ji je povedal hrošč.

„Toda tega mi nihče ni rekel,“ se je udarila po čelu Činči.

„Sama moraš gledati in opazovati,“ se ji je posmehal zlatokrilec.

„Torej mame ne bom mogla nikoli razveseliti z zlato zibko?“ se je razžalostila Činči.

„Nak!“

„Kaj pa naj potlej storim? Tako sem želela razveseliti mamo.“

„Lahko ti pomagam...“ ji je pomežiknil hrošč.

„Kako?“

„Pozlatil bom tvoji sestri kodre,“ je veselo oznanil zlatokrili prijatelj.

„Toda, saj še nima las!“ se je sedaj zvonko zasmejal Činči.

„Le počakaj, da ji zrastejo,“ je zdaj zaklical zlati hrošč in odletel s Činčinega prsta med cvetje.

Činči je dan na dan čakala in je čez nekaj tednov res dočakala zlato kodre, ki so se bleščali na sestrični glavi. Toda, ko je svojo zgodbo zaupala materi, ji mati ni verjela. Rekla ji je, da je to izmišljotina. Razen tega pa je še sosedom povedala, kaj ji je Činči zaupala in so se ji vsi smejali.

Činči pa jim je na skrivaj pokazala osle in jezik in rekla tako, da je niso mogli slišati: „Kar smejte se! Jaz pa le vem, kaj je res. Moja mala nova punčka zlatih kodrov sploh ne bi imela, če bi jaz ne imela prijateljev na vrtu.“

In ker oslov in jezika niso videli in njenih besed ne slišali, je niso mogli za ušesa.

Uganke

Sestra črna — brat pa bel,
ona mrka — on vesel;
neprestano se lovita,
dirke nista nikdar sifa.

(uop ut 20N)

Dvoje oken pred očmi,
vrhu nosa tam čepi.

(01020)

Kdor sam sebe ogleduje,
mene nujno potrebuje.

(01020)

Plavam iznad hiše,
ptica nisem.
Bel sem kot ovoji pisem;
veter pihne — že me zbríše.

(01020)

Igel sto s seboj ima,
živati pa nič ne zna,
v klobčič zvije se žival,
kdor nad njo gre, bo krvav.

(202)

Bratov šest skrbi za kruh,
sedmi brat pa je lenuh.

(nude1 a 10ud)

Vijolica na Severnem tečaju

Nekega jutra je beli medved, prebivalec Severnega tečaja, ovohal ledeni zrak, začutil navaden vonj in vprašal veliko medvedko, svojo ženo:

„Je spet prišla kakšna ekspedicija?“

Izkazalo pa se je, da je nekaj drugega. Medvedki so našli v snegu vijolico, pravo vijolico, čisto majhno. Drhtela je od mraza, a je hrabro širila svoj vonj, ker to je bila njena naloga.

„Mamica! Očka! Pridita sem!“ so medvedki klicali starše in kazali vijolico.

„Saj sem rekel, da je nekaj narobe. To ni riba,“ je dejal beli medved.

„Seveda ni,“ je rekla velika medvedka, „pa tudi ptica ni.“

„Imaš prav,“ ji je prtrdil medved, ko je še enkrat razmislil o vsem.

Do večera se je po vsem Severnem tečaju raznesla vest:

„V ledeni puščavi se je pojavilo majhno, nenavadno bitje vijoličaste barve. Stoji na eni

nogi in se ne premakne z mesta.“

Vsi so hoteli videti vijolico. Zbrali so se mroži in tjulni, iz Sibirije so prišli severni jeleni, iz zelo oddaljenih krajev so prišli volkovi in srebrne lisice. Vsi so bili navdušeni nad cvetom, nad njegovim trepetajočim stebлом, in dvihavali njegov čudoviti vonj. Najbolj nenavadno pa je bilo to: čudovitega vonja je bilo dovolj za vse, ki so prihajali.

„Cvetka širi toliko vonjav, je rekel mrož, „da mora imeti pod ledom celo zalogo.“

„Tako sem vedel, da se tu nekaj skriva,“ je spregovoril beli medved.

Galeb, ki so ga poslali na jug, da bi poizvedel, je prinesel sporočilo:

„Malo dišeče bitje imenujejo vijolice. V nekaterih deželah jih je na milijone.“

„To ni nič novega,“ je rekel mrož. „Vprašanje je, kako je prišla sem k nam. Povedal vam bom, kaj mislim o tem. Zmeden sem.“

„Ne vem, kaj je hotel reči.“ je beli medved tiho priznal svoji ženi.

„Zmeden sem. To se pravi, da ne ve, za katero ribo gre.“

„Tako!“ je vzkliknil beli medved. „Saj prav na to tudi sam mislim.“

Ponoči se je razleglo nad Severnim tečajem strašno bobnenje. Večni skladi ledu so drhteli in se lomili kot steklo. Vijolica je širila tak vonj, kakor da hoče z njim raztaliti veliko ledeno puščavo in jo spremeniti v modro morje ali v zeleno livado. Ubožica se je trudila, da ji je zmanjkalo moči. Ob zori je nagnila glavico, zgubila cvet in vonj in z njima življenje. Če bi hoteli po naše povedati tisto, na kar je mislila v poslednjem trenutku, bi morali reči:

„Umiram... Ampak to ni pomembno. Pomembno je, da je nekdo prišel boj... Nekega lepega dne bo zraslo tu milijon vijolic in večni led se bo raztopil. Tu bodo otoki, prekriti z livadami in cvetjem, po njih pa bodo tekali otroci.“

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Ton

Kako gnusen in pokvarjen svet, je razmišljal Valjhun. Vse se vlačuga. Mesta in vasi so polne grešnikov. Kako zapreti oči, da ne bi videl vsega zla, ki se lepi po osludnih ustnicah? Kako zamašiti ušesa, da ne bi slišal bogoskrunskih besed? Kako zamašiti nos, da ne bi omedlel od smradu? Najraje bi pozabil na vse in se zastrmel v stezo, ki vodi v nebo. Tja, kjer gospoduje razum pred obličjem božjega sijaja...

Komaj je zatisnil oči, ga je zbudil glas trobente. Znak za vstajanje je kmalu sledil poziv k maši. Pretegnil si je ude in se oblekel. Pred cerkvijo so se zbirali možje, ženske in vojaki. Zagledal je župnika v črnem talarju. Spoštljivo so se mu umaknili, da je zdrsil med njimi kot sveta senca. Če bi bil Valjhun poslušal mater, bi bil tudi on eden izmed božjih maziljencev. Morda bi bilo zanj bolje. Besed se ne prime kri, kakor se prime meča... Zdaj, ko je dobro poznal te Kristusove izbranice, je vedel, da premnogi ne zaslužijo spoštovanja, ki so ga deležni.

2

Tudi Valjhun se je udeležil službe božje. V hladnem mraku, kjer so se ob utripajočih svečah sklanjali vojaki, ženske, možje in otroci, je občutil blagor milosti božje in nezlomljivo moč vere, ki naj bi v usodni uri povezala mali slovenski narod tako, kot je povezala to vaško sososko. Župnikova pridiga ga je prevzela: vžigala jim je sovraštvo in upanje v zmago, jih povezovala v prepričanju, da je vse, kar počno, prav in bogu dopadljivo.

Po maši je obiskal župnika. Ko je bil prišel, se namenoma ni hotel takoj oglasiti pri njem, da bi se lahko prej pogovoril s svojimi zaupniki o razmerah. Narahlo se je poklonil možu v črni suknji in se zazrl v njegov blede obraz,

preprežen z gubicami, ki jim ni vedel pomena. Župnikove oči so zvedavo vrtale vanj.

„Prinašam vam važna navodila od škofa.“

Župnik je odložil brevir in vzel iz njegovih rok zapечатeno pismo.

„Hvala ti in blagoslovljen bodi, sin moj. Dolgo se že nisva videla.“

Prižgal je svečo, odprl pismo in vzel iz kuverte papir. Podržal ga je nad plamenom, dokler se med običajnimi besedami svetih navodil niso pokazale črke z drugim pomenom. Z nespremenjenim obrazom je brebral vsebino in se v zahvalo nemo poklonil Valjhunu. Potem je dvignil pismo k plamenu. Papir je zagorel in se jel spreminjati v kos krhkega oglja, dokler se ni sesul v prah.

Župnik je ponudil poročniku stol, prekrižal roke na prsih in dejal:

„Kar je najsvetejšega, je najbolj skrivnostno. To naj bo zapisano samo v naših srcih. To je plamen, ki bo upepelil grešni svet. Povej jim, da smo pripravljeni na žrtve in na uro preizkušnje.“

„Povedal bom. Videl sem, kako ste pripravljeni, in verjamem, da ste storili vse, kar človek lahko stori v podobnem položaju. Morda ste storili celo več, kot je mogoče.“

Župnik se je zadovoljno nasmehnil, rekoč:

„Upam, da veste, kako pri nas stoji stvar. Vesel bom, če imate spričo svežih vtisov kakšno pripombo o našem delu.“

„Zdi se mi, da globoko v srcih vaših ljudi tli strah, kate-rega ne znajo pregnati.“

„Pravilno, mladenič. Ta sveti strah je vir moči. Prega-njam ga in jim ga vsajam. V našem položaju, ko smo obkoljeni od volkov kakor čredica ovac, se strah vrača sam. S človekom hodi kakor senca. Vsak mora sam opraviti z njim. Jaz se ne bojim umreti.“

„Ali se vam ne zdi, gospod, da preganjate strah s sred-stvi, ki našemu gibanju niso v prid?“

„Ne zavračaj vse odgovornosti name. Jaz ne odločam. Vprašam te: kdo lahko zaustavi meč, ko že pada?“

„Razumem vas. Namestnik božji ste in vaša beseda veliko pomeni. Na poveljstvu sem jim že po-vedal, in to povem tudi vam, bojim se, da pretiravate. Pri-poročil bi vam rad, da delajte vsaj tajno... Ne izzivajmo usode! Kri ni voda. Znano mi je, da v vasi obupujejo ljudje, ki so bili naši v najtežjih trenutkih. Prizanašajte preprostim ljudem. Od sovražnika jih odvrcajte z besedo. Tudi jaz sem se navduševal nad gospodovanjem sile v stari zavezi. Zdi pa se mi, da šele zdaj pričnjam doumevati novo za-vezo.“

Župnik se mu je vzvišeno nasmehnil:

„Razumem te. Priporočam ti, da ne nasedaš vetrnja-kom. Mnogo je takih, ki so bili za bele, ko so bili tu rdeči. Zdaj, ko smo mi tu, pa jim spet ni prav. Povej v mestu, da smo prišli tja, kamor smo se namenili takrat, ko smo si izbrali meč in ogenj. Na robu smo. Srečala sta se dva svetova. Ne moremo se izogniti. Oblak bo trčil v oblak, gora bo butnila v goro. Povej mi, kdo lahko zajezi poplavo. Kdo za-ustavi ogenj? Noč je zagnila ljudi. Grozotno je, kar se do-gaja. Vedno sem se bal teh trenutkov... ko bo brat ubil brata, ko bo sin izdal očeta, ko bo žena uničila moža in so-sed soseda. Mi blagoslovljamo žrtve. Bog odpušča vse gre-he, samo popustljivosti in usmiljenja ne. Bog ne bo dopustil, da bi zavladalo zemlji kraljestvo satana.“

Župnik se je s svojimi drobnimi, žgočimi očmi zazrl v Valjhuna, kot bi ga hotel hipnotizirati. Potem je skoraj zlo-go-val besede:

(Nadaljevanje prihodnjik)

za oddih in razvedrilo

K. Svone

Srečanja

Poldne. Mestne ulice so bile polne ljudi. Po pločniku je stopal visok, zagorel mladenič in se oziral na levo in desno. Pazljivo je opazoval svojo okolico. Ustavil se je pred izložbo starinarnice, in komaj se je ozrl na razstavljene predmete, ga je nekdo prijel za roko. Obrnil se je in pred seboj uzrl elegantno dekle, ki se mu je nagajivo smehljalo. Ob pogledu na njeno lice je začutil olajšanje, ni pa se mogel otresti presenečenja. Končno se je zbral in vprašal.

„Ne... Zdi se mi, da ste se zmotili. Zdi se mi, da se nisva še nikoli srečala.“

„Ne, nisem se zmotila,“ je reklo dekle tiho, v očeh pa ji je odseval nekakšen strah. „Prosim vas, obrnite se in nadaljujte ogledovanje izložbe. Naj mislijo, da sva stara prijatelja.“ Mladenič jo je ubogal in se ponovno zazrl v izložbo.

„Znašla sem se v nerodnem položaju,“ nadaljuje dekle, kot bi se želela opravičevati. „Pomagajte mi.“

Domislice

- Ljubezen pozna samo tisti, ki ljubi brez upanja.
- Žena je imenitno narejena past: dovolj je, da se je dotakneš, in že si v njej.
- Redki so ljudje, ki morejo reči, da so srečno živeli in da so končali svoje življenje zadovoljni kot sili gostje pojedine.
- Nič bolj ne povezuje ljudi med seboj kot nesposobnost.
- Prisluskovati ne pomeni tudi razumeti.
- Ribe molčijo zato, ker veliko vedo.
- Zakaj je več oslov med ljudmi kot med živalmi?
- Ko govorimo o živalskem obnašanju, vedno mislimo na ljudi.
- Človek zato ne ve, kje se ga glava drži, ker nima repa; živalim je to jasno.

Zasledujejo me...

„Storil bom, kar želite,“ ji je naglo odgovoril.

„Oh, kako sem vam hvaležna. Sprehodiva se malo, z roko v roki, kot je navada med prijatelji. Moram se otresti človeka, ki me zasleduje.“

Po dobrih desetih metrih mu je pokazala človeka v dežnem plašču, ki je stal pred vhodom večje stavbe na drugi strani ulice. Ko sta se oddaljila, se je dekle obrnilo in z olajšanjem reklo:

„Se je tam. hvala bogu, mislila sem, da me je spoznal... Le tako sem se izvele. Res ne vem, kako bi se vam zahvalila.“

Mladenič se je nasmehnil in rekel: „Brez potrebe se mi zahvaljujete. Vse to je zanimivo rad bi, da bi mi povedali kaj več...“

„Seveda,“ je rekla in izpustila njegovo roko.

☆

Kmalu sta sedela v malem salonu Grand hotela.

„No, zdaj mi povejte svojo zgodbo,“ je rekel mladenič, ko je natakak prinesl kavo.

za dnem pojavlja v časopisu ob vaših člankih. Clair Summers, poročevalka Dnevnik senzacij.“

„Nisem si tega sama izmislila,“ se je veselo nasmejala. „To je delo mojega glavnega urednika. Napisati moram vrsto člankov z naslovom Srečanja. V njih moram opisati srečanja z najrazličnejšimi ljudmi, v različnih okoliščinah in razpoloženjih. Ko sem vas zagledala pred starinarnico, sem takoj pomislila, da bi bili primerni za začetek. Povedala sem vam svojo zgodbo z željo, da bi videla, kaj boste storili.“

„Razumem vas, toda odgovorite mi samo na eno vprašanje. Morda vam bom povedal nekaj zanimivega. Kaj menite, zakaj stoji človek v dežnem plašču pred stavbo nasproti starinarnice?“

„Oh, povsem slučajno...“

„Ne. V tem ni nobenega naključja... To je resnično agent mestne policije. Povedal vam bom tudi, kaj je tam počel. Bodite ljubeznivi in sezite v svoj žep.“

Dekle se je zbegalo. Hotelo se je nasmehniti, vendar ji to ni uspelo. Nekaj časa je oklevala, zatem pa je poslušno segla v svoj žep. Kmalu zatem je bila v njeni roki dragocena ogrlica.

„Malo prej sem jo ukradel,“ je povedal povsem mirno.

Dekle je osupnila in ni mogla do besede. Strmela je v mladeniča v roki pa je še vedno držala ogrlico.

„No, vidite. Vam se moram zahvaliti, da me niso prijeli. To bo verjetno zanimiva zgodba za vašo Srečanja. Oba sva kradla. Po mojem načrtu, naj bi ukradel nakit, moj prijatelj pa naj bi zamešal sledove. Prišel je iz trgovine in s spretno vožnjo z avtomobilom zmešal sledove. Jaz sem zapustil trgovino brez naglice, malo sem se sprehodil po ulici in zastal pred starinarnico, da bi videl, kaj počne policija v dežnem plašču na nasprotni strani ulice. Vi ste me rešili. Hotel sem se tudi zavarovati, ker sem vas takoj spoznal. To je izredna prilika. Če me bodo slučajno ujeli, mi boste pomagali. Ko ste me prosili, naj vas primem pod roko, sem vam mimogrede spustil ogrlico v žep. Pomislite, kakšno prese-

nečenje bo to za vaš časopis!“

„Mi ne verjamete?“

„Niti besede. Veste, težko je človeka prepričati, če se vaš slika dan

Campton Mackenzie:

Edinstvena priložnost

Kendrick Bangs se je odpeljal s svojim „humberjem“ sam na izlet. Nekje sredi Norfolka je avto obstal. Kilometre naokoli ni bilo videti sledi človeških bivališč. Sami pašniki, polja, tu in tam kako drevo. Kendrick se je potil nad motorjem, privil vijak, odvil matico, a vse zaman. Ker je bil mlad in športno vzgojen, ni takoj začel obupavati in posrečilo se mu je celo, da ni umazal elegantne obleke. Okvara se mu je pripetila okoli devetih in ob dvanajstih so vročina, napor in utrujenost storili svoje. Kendrick je postal lačen.

Rekli smo sicer, da kilometre naokrog ni bilo sledi človeških bivališč, a na obzorju je bilo le mogoče slutiti manjšo kmetijo. Tja se je napotil Kendrick, ne toliko, da bi iskal pomoči za avto, ampak da bi našel karkoli za svoj prazni želodec, ki že od prejšnjega večera ni dobil vase ničesar.

Prišel je do siromašne kmetije in potrkal. Odprla je za čudo lepa, mlada in sveža kmetica. Na kratko ji je razložil svoje težave in poprosil za okrepčilo. Ljubko se je nasmehnila in mu rekla:

„Vstopite, vprašala bom moža.“

In mož je dejal:

„Prva zapoved je pomagati bližnjemu v nesreči. Toda kot vidite, sva zelo revna in...“

„Toda prosim vas,“ ga je prekinil Bangs, „vse vam bom pošteno plačal in še nagrado vam bom dal.“

„Ne gre za denar,“ je nadaljeval kmet, „toda hrane imava doma zelo malo. Če bi se zadovoljili s kosom kolača in z malo sira, vam prav rada postreževa.“

Bangs je takoj sedel k mizi in komaj se je zagrizel v kolač, že je vzklilnil:

„Joj, kakšen božanski kolač! Takega nisem jedel še nikoli v življenju! Zares čudovito okusen!“

Ta čas je že požrešno pojedel prvi kos in v zadregi zaprosil za drugega. Ta je izginil po goltancu še

hitreje kot prvi. Ko pa je Kendrick hotel še tretji kos, je kmet odkimal z glavo in povedal, da mora nekaj kolača ostati še za jutri in pojutrišnjem. Sicer bi moral njegova žena iti v mesto po moko, ker jima je zmanjkalo, on pa namerava iti tja pojutrišnjem, ko bo tržni dan, in bo tako opravil več reči hkrati.

Kendrick si je za silo potolažil lakoto in veliko-dušno ponudil kmetu dva funta. Gostitelj ni hotel o denarju niti slišati.

Potem je šel Kendrick nazaj k svojemu „humberju“ in je šaril po njem še do večera, a brez uspeha. Ko se je zmračilo, mu ni preostalo drugega, kot da si poišče zatočišče pri lastniku dobrega kolača. Znova je razložil svoje težave in kmet je dejal:

„Moj pokojni oče mi je vedno govoril, da je treba popotniku v nesreči ponuditi prenočišče. Toda spet nam hodi narobe naša revščina. Samo eno posteljo imava. Če ste za to, da se stisnemo v njej vsi trije, bomo nekako prespali.“

Kendrick je bil seveda za to. In tako so šli spat. Žena k zidu, mož v sredino. Kendrick ob rob. Spali so mirno in tiho do polnoči, ko jih je prebudil strašen hrušč in trušč. Žena je prva skočila iz postelje in pogledala ven, potem pa zaklicala možu, ki si je še mel oči:

„Joj, iz hleva je ušel črni bik! Vsa polja nam bo pomendral!“

Kmet ni dolgo čakal, ampak si je navlekel hlače in zdrvel za bikom.

Žena je stopila nazaj k postelji, v kateri je ležal Kendrick, ki se ga biki niso tikali. Tiho je legla k njemu in rekla:

„Priznajte, da se vam še nikoli ni ponudila tako nepričakovana in ugodna priložnost...“

„Prav imate!“ je vzklilnil Bangs, „dobro, da ste me spomnili!“

In skočil je čeznjo, odkorakal k polici, vzel krožnik s kolačem in odrezal velik kos...

ANEKDOTI

Francoski ministrski predsednik Barthou je prišel v svoje volilno okrožje. Tu ga je zaustavila neka ženska in mu razložila svoj primer. Imela je osem otrok. Vse z enim moškim. Bila je revna, vendar ji župan ni hotel dati nobene podpore, ker pač ni poročena.

„Ja, zakaj pa se potem ne poročite!“ je vprašal Barthou. „Takole med nama rečeno,“ je odvrnila ženska in utišala glas, „možakar mi ni preveč simpatičen in — kaj hočete — srcu se ne da ukazovati!“

Kraljica Viktorija se je zaročila s princem Albertom. Razmišljala je, da bi predlagala parlamentu, naj imenuje princa za kralja. Ko je o tem govorila z lordom Melbournom, ji je odvrnil:

„Veličanstvo, za božjo voljo, samo tega ne. Kajti, če boste Angležem dali možnost, da kralja postavijo, jim boste s tem dali tudi možnost, da ga odstavijo!“

VIKTOR SLAVKIN

Vse na pol

Z ženo sva sklenila, da se ločiva. Če že ne moreva živeti eno življenje, morava pač narazen in živeti dve življenji. Jaz svoje in ona svoje. Skratka vsak zase.

„Kaj res ne moreta življenja deliti?“ so se čudili sosede. Medtem sva midva že vse razdelila.

Najpreprosteje je bilo razdeliti sobo. Vzel sem kos krede in z debelo črto razdelil sobo na dva dela. Od danes bo moja žena stanovala na desni, jaz pa na levi strani sobe.

Po tej osnovni razdelitvi sva zmagovito sedla za mizo. Vzel sem karte, jih dobro premešal in razdelil. Dobil sem neverjetno slabe: niti enega aduta ni bilo vmes. Vsi aduti so bili pri njej.

„Nič si ne delaj iz tega,“ si mislim, „živel boš tudi brez adutov!“ in vržem karte v svoj kot.

„Zgubljaj boš igre,“ je rekla (biv-

ša) žena ujedljivo in položila svoje karte na svojo polovico mize.

Zgrabil sem žago in prežagal mizo na dva enaka dela. Resda ni hotela miza stati na dveh nogah, toda ti dve nogi sta bili MOJI.

Potem sva si razdelila tudi televizor.

Jaz sem imel pravico vrteti gumb za kontrast, navpično uravnavanje in svetlobo, njej pa je pripadalo vodoravno uravnavanje, glasnost zvoka in vse ostalo...

Ko sva si vse razdelila, je prišel na vrsto tudi priimek. Napisala sva ga na listek papirja, ga razpolovila in vrgla v klobuk. Z zaprtimi očmi sem izlekel enega od papirčkov. Na njem so bile napisane tri zadnje črke. Od anes se bo torej ona imenovala IVA, jaz pa NOV.

Tako se je začelo novo življenje.

Ko sem se ulegel na svoj del kavča in vzel s police svoj priljubljeni roman „Vojna in mir“. Odprem ga in vidim, da držim v rokah drugi del. To pomeni, da ima prvega ona.

Delikatno zakašljam v smeri njene vzporednice.

„Tovarišica Iva, ali bi mi posodili prvo knjigo „Vojne in mir“?“

„Ni govora! Tudi če bi ga že prečitala!“

Obrnem se k zidu in začnem čitati roman na sredi.

Čez nekaj časa: „Tovariš Nov, ali hočete zamenjati knjigo? Jaz sem svojo polovico že prečitala.“

„Se na misel mi ne pride“, rečem odsekano.

„Prava reč. Bom pa šla gledat film po romanu, ko pride v kino.“

Potem začne uravnavati svojo polovico televizorja. Jaz pa svojo.

Prenašali so balet „Romeo in Julija“. Ob preciznem dvojnem uravnavanju ga je bilo skoraj nemogoče gledati.

Jezna in slabe volje sva vrtela gumbe na televizorju. Nenadoma je nekaj počilo in luč je ugasnila. Pri njej in pri meni. Nekje je nekaj pregorelo.

Bila sva obsojena na popolno temo, ker sva si prej razdelila tudi vžigalice: ona paličice, jaz škatlico. In nikomur ni prišlo na misel, da bi rekel za potrebni sestavni del.

Nervozno začnem hoditi gori in doli po sobi. Ona tudi. Tako je minila noč. In ko so prvi sončni žarki padli na parket, sva videla strašen prizor: po parketu je bilo sto in sto belih marog, od debele črte s kreda na najinem vzporedniku pa ni ostalo prav nič.

„Veš kaj,“ pravi ona. „Vzemi cunj in očisti pod.“

Jaz vzkipim.

...jaz pa bom,“ nadaljuje, „pripravila zajtrk.“

„Konec koncev,“ pomislim, „ko sva si že vse razdelila na pol, ali si ne bi razdelila še dolžnosti?“

Vzel sem cunj.

Minuto kasneje se je iz kuhinje že priplazil prijeten vonj po jajcih s šunko.

SLOVENSKI ATLETSKI KLUB
— GLANEGG 4:2 (2:0)

Nogometno moštvo Slovenskega atletskega kluba je v nedeljo imelo na igrišču ob Koschatovi cesti v Celovcu prvo vigradno predstavo na domačih tleh. Premiera pred domačo publiko ni bila posrečena. Sicer je slovensko moštvo odneslo obe točki, vendar je bilo treba za zmago dolgo trepetati. Nogometno moštvo iz Glanegg, ki se nahaja v zadnji tretjini lestvice, se je dobro privadilo na nasprotnika. Skoraj bi se rezultat prvenstvene tekme glasil kakor prvoaprilska šala, kajti SAK je zmagovalna zadetka dosegel šele tik pred koncem.

Predstava na domačem igrišču se je pričela kar dobro, SAK je povedel z dvema goloma, mnogo možnosti pa je izpustil. Ravno te slabosti so se maščevale, v drugi polovici tekme je nasprotnik celo izenačil. Kako slaba je bila obramba, priča dejstvo, da so slovenski nogometaši dobili gole v dveh minutah. Edini igralec enajsterice, ki je igral prepričljivo, je bil vratar Wakounik. Slabosti so se pokazale že v sredini polja, napad pa veliko priložnosti ni izkoristil. Za Slovenski atletski klub sta dosegla gole Ferra (3) in Folti Waldhauser.

Pri SAK bo treba nujno spremeniti mnenje o igri, ki vlada med nekaterimi igralci. Treba bo držati disciplino, ki v moštveni igri poleg truda privede do uspeha.

V nedeljo bo Slovenski atletski klub igral izven proti Zweinitzu, ki je v lestvici na zadnjem mestu.

Nekaj rezultatov: Ledince — Št. Janž 2:3, Šmihel — Borovlje 1:3, Globasnica — St. Peter 0:3.

AVSTRIJA
OSTALA V SKUPINI B

Preteklo soboto se je končalo v Gradcu svetovno prvenstvo v hokeju na ledu skupine B. Svetovno prvenstvo je potekalo brez velikih presenečenj. Zmagovalec je postala hokejska reprezentanca Nemške demokratske republike (14 točk), ki si je s tem zagotovila vstop v skupino A. S tremi točkami zaostanka se je na drugo mesto uvrstila ekipa Amerike, ki je z Nemci prikazala velike igralske sposobnosti. Jugoslovanska hokejska reprezentanca je lahko zadovoljna z lepim tretjim mestom, s svojimi mednarodnimi uspehi pa si je pridobila nepričakovano osvojevo lovorike. S tretjim mestom spada Jugoslavija med 9 najboljših amaterskih ekip sveta.

Avstrijska hokejska reprezentanca si v Gradcu ni kaj posebnega pričakovala. V hokejskem turnirju skupine B je za avstrijsko hokejsko reprezentanco šlo edino le za obstanek, ki si ga je naposled z obilo sreče zagotovila. V odločilni tekmi je Avstrija premagala Švico z 8:4 (2:1, 4:1, 2:2) in ji prepustila izpad iz skupine B v skupino C. Zmaga nad Švico je Avstriji pripomogla do neprimerne slovesa. Švica, ki je na lanskem svetovnem prvenstvu bila članica skupine najboljših na svetu, je zdrknila preko skupine B v najslabšo skupino hokejskih reprezentanc. Težko pot v skupino C bo morala nastopiti tudi hokejska reprezentanca Italije, ki iz sedem tekem ni zbrala nobene točke.

Končna lestvica svetovnega prvenstva skupine B:

1. Nemška demokratična republika, razmerje golov 56:24, 14 točk; 2. Amerika 52:23 11; 3. Jugoslavija 36:22; 4. Romunija 24:20, 9; 5. Avstrija 21:44, 4; 6. Japonska 23:28, 4; 7. Švica 26:44, 4; 8. Italija 16:52, 0.

SP v Moskvi: ČSSR — Švedska 0:2

SP v MOSKVI: ČSSR — Švedska 0:2

V Moskvi se je v soboto začelo letošnje hokejsko prvenstvo skupine A. Na 39. svetovnem prvenstvu sodelujejo sledeče države: svetovni prvak Češkoslovaška, Sovjetska zveza, Švedska, Finska, ZRN in Poljska. V otvoritveni tekmi SP je reprezentanca Češkoslovaške premagala Poljsko s 14:1 (3:0, 6:0, 5:1); med sodniki je bil tudi Avstrijec Gobetzky iz Celovca. V drugi tekmi prvenstva je igrala Sovjetska zveza proti Zvezni republiki Nemčiji in jo gladko premagala s 17:1 (7:1, 6:0, 4:0). V nadaljevanju je Švedska nabila Poljsko z 11:2 (3:1, 2:1, 6:0), Finska pa ZRN z 8:3 (3:1, 3:0, 2:2). Z velikim presenečenjem se je končala tekma med Češkoslovaško in Švedsko. Svetovni prvak je podlegel Skandinavcem 0:2 (0:0, 0:0, 0:2). Istega dne se je morala Sovjetska zveza truditi, da je premagala Finsko z 8:2 (3:0, 1:2, 4:0). V torek so igrali: ČSSR — ZRN 4:2 (1:0, 2:1, 1:1). Sovjetska zveza — Poljska 9:3 (2:1, 4:1, 3:1).

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32-5-50 — Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec — Borovlje.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

SOBOTA, 7. 4.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.55 Glasbeni mozaik — 7.55 Naš hišni vt — 8.05 Družinski obzorik — 10.00 V žarišču — 10.45 Naša lepa domovina — 13.30 Zabuvalni koncert — 13.45 Voščila — 15.30 Godba na pihala — 17.40 „Klepet iz kulis“ — 18.00 Deželni razgledi — 18.35 Mala solistična parada — 19.05 Koračnice — 19.50 Note in beležke — 20.10 Johann Strauss v Rusiji — 21.00 Trikrat Rada Rada — 22.20 Plesna glasba po naročilu.

NEDELJA, 8. 4.: 6.10 Igra na orgle — 7.45 Veselo nedeljsko jutro — 8.15 Kaj je novega? — 10.30 Radijska pripovedka „V nebesih“ — 11.00 Dopoldanski koncert — 13.05 V ogledalu mestnega gledališča — 14.30 Voščila — 16.00 „Pogon“, radijska igra — 17.05 Koncert ljudskih pesmi — 18.00 Mali večerni koncert — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Deželni razgledi — 20.10 Avstrijska rallye — 21.15 Zadnja postaja Dunaj.

PONEDELJEK, 9. 4.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.50 Glasbeni mozaik — 8.05 Oddaja za starejše ljudi — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.00 Šolska oddaja — 11.03 Ljudska glasba in ljudske pesmi iz Gradišanske — 13.30 Na obisku pri koroških godbah na pihala — 15.00 Komorna glasba — 16.30 Za otroke — 17.10 Ljudska glasba iz Koroške — 17.56 Oddaja kmetijske zbornice — 18.00 Deželni razgledi — 19.50 Note in beležke — 20.10 Zveneči operetni vodič — 21.30 Iz avstrijskega glasbenega ustvarjanja — 22.10 Šport.

TOREK, 10. 4.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.60 Glasbeni mozaik — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Dežela ob Dravi — 10.00 Šolska oddaja — 11.03 Pesmi in plesi iz Gradišanske — 13.30 In kaj menite vi? — 14.30 Ljudska izobrazba na Koroškem — 16.30 Za otroke — 17.10 Ne zaničujte mi mojstrov — 17.56 Oddaja sindikalne zveze — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Ljudska glasba — 19.50 Note in beležke — 20.10 Zveneča alpska dežela — 21.10 Pogovor preko meje — 21.40 Veselo zaigrano — 22.10 Šport.

SREDA, 11. 4.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.00 Šolska oddaja — 11.03 Šaljive pesmi in ljudska glasba iz Gradišanske — 13.30 Na obisku pri koroških zbora — 15.00 Orgelska glasba iz Koroške — 16.30 Operetni koncert — 17.10 V dunajski kavarni — 17.56 Oddaja združenja industrialcev — 18.00 Deželni razgledi — 19.35 Za prijatelja planin — 19.50 Note in beležke — 20.10 „Pogon“, radijska igra — 21.10 Kolo pisanih melodij — 21.30 Zvezne dežele poročajo: Zgornja Avstrija — 22.10 Šport.

ČETRTEK, 12. 4.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.00 Šolska oddaja — 11.03 Ljudska glasba iz Gradišanske — 13.30 Zabeleženo na koroških cestah — 15.00 Komorna glasba — 16.30 Za otroke — 17.56 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Avstrijske godbe na pihala — 19.50 Note in beležke — 20.10 Koroška pratika — 21.00 Iz koroškega glasbenega življenja — 22.30 Človek v družbi.

PETEK, 13. 4.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Jutranja melodija — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Šolska oddaja — 9.30 Klavirska glasba — 10.00 Šolska oddaja — 11.03 Ljudske pesmi iz Gradišanske — 13.30 Veselo zaigrano — 14.45 Koroški avtorji: Heinz Pototschnig — 16.30 Za otroke — 17.10 Glasba za konec tedna — 17.56 Oddaja delavske zbornice — 18.00 Deželni razgledi — 19.05 Robert Stolz dirigira — 19.50 Note in beležke — 20.10 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 21.30 „Kdor verjame, bo blažen“.

SLOVENSKE ODDAJE

SOBOTA, 7. 4.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

NEDELJA, 8. 4.: 7.10 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

PONEDELJEK, 9. 4.: 13.45 Informacije — Zborovska glasba.

TOREK, 10. 4.: 9.30 Dežela ob Dravi — 13.45 Informacija — Šport — Za krmilom.

SREDA, 11. 4.: 13.45 Informacije — Za našo vas.

ČETRTEK, 12. 4.: 13.45 Informacije — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

PETEK, 13. 4.: 13.45 Informacije — Po sledih starih šeg in navad.

RADIO LJUBLJANA

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 4.30 Dobro jutro — 5.30 Danes za vas — 5.45 Informativna oddaja — 6.00 Jutranja kronika — 6.30 Informativna oddaja — 7.25 Pregled sporeda — 7.45 Informativna oddaja — 10.00 Danes popoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 19.00 Lahko noč otroci — 19.10 Obvestila — 19.30 Radijski dnevnik — 23.05 Literarni nokturmo.

SOBOTA, 7. 4.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Glasovi in ritmu — 13.15 Zabavna glasba — 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji — 15.40 Poja naši operni pevci — 17.10 Z ansamblom The Cats — 17.20 Gremo v kino — 18.15 Dobimo se ob isti uri — 19.15 Z Dobrimi znanci — 20.00 Večer s plesnim orkestrom RTV Ljubljana — 21.15 Za prijetno razvedrilo — 22.20 Za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 8. 4.: 6.00 Dobro jutro — 6.50 Danes za vas — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.50 Skladbe za mladino — 9.05 Koncert iz naših krajev — 10.05 Še pomnite, tovariši... — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Voščila — 11.50 Pogovor s poslušalci — 13.30 Nedeljska reportaža — 14.05 Popularne operne melodije — 15.05 Melodije z velikimi zabavnimi orkestri — 15.30 Nedeljska športna popoldne — 17.30 Iz slovenske lahke glasbe — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Zaplešite z nami — 23.15 Jazz za vse.

PONEDELJEK, 9. 4.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Z velikimi orkestri — 12.10 Pesem planin, simfonična pesnitev — 12.40 S tujimi pihalnimi godbami — 14.30 Voščila — 15.40 Z našimi simfoniki v svetu lahke glasbe — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.15

Sejem
plemen-
ske
živine

Zveza rejcev pincgavskega goveda za Koroško in Vzhodno Tirolsko prireja v torek 10. aprila s pričetkom ob 9.30 uri v Lienzu sejem, za katerega je prijavljenih 20 bikov ter 90 krav in telic.

TELEVIZIJA

TV AVSTRIJA 1

SOBOTA, 7. 4.: 14.00 Svetovno hokejsko prvenstvo — 16.30 Za otroke — 16.50 Mala hiša — 17.15 Za družino — 17.40 „Filipini“ — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Novo v kulturi — 18.55 Oddaja Heinza Conrada — 19.20 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.15 Oddaja: Rudi Carrel — 21.20 Šport — 21.50 Čas v sliki — 21.55 O tretjem ni sledu, film.

NEDELJA, 8. 4.: 14.00 Svetovno hokejsko prvenstvo — 16.30 Za otroke — 16.40 Za družino — 16.55 Novosti s trga za obleke — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Ob nedeljah ob šestih — 18.30 Mesto Lienz se predstavlja — 19.30 Čas v sliki — 19.40 Šport — 20.15 Halo... hotel... Sacher... vratar — 21.15 Ludwig van Beethoven: Simfonija št. 3 es-dur op. 55 „Eroika“ — 22.05 Šport.

PONEDELJEK, 9. 4.: 15.00 Svetovno hokejsko prvenstvo — 18.00 Novo v znanosti — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Stan Laurel in Oliver Hardy — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Ljudje s farne Shiloh — 21.30 Boksarska tekmovanja stotletij — 22.30 Čas v sliki.

TOREK, 10. 4.: 14.00 Svetovno hokejsko prvenstvo — 18.00 Angleščina — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Živalski raji — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Oddaja „Kaj sem jaz?“ — 21.05 Kriminalističen dogodek — 22.35 Čas v sliki.

SREDA, 11. 4.: 10.00 Šolska oddaja — 11.00 O tretjem ni sledu — 14.00 Svetovno hokejsko prvenstvo — 16.30 Za otroke — 17.05 Za mladino — 18.00 Francoščina — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Trije deč-

S SADNIMI DREVESCI IN GRMIČI

drevesnice

Marko POLZER

Lazar pri Veselah

SO VSI ZADOVOLJNI!

Z jugoslovanskimi pevci lahke glasbe — 19.15 Z ansamblom Toneta Žagarja — 20.00 „Ti in opera“ — 22.15 Za ljubitelja jazza — 23.15 Popevke se vrstijo.

TOREK, 10. 4.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 Slovenske narodne — 12.10 Melodije skladatelja Škerjanca — 12.40 Z domačimi ansambli — 14.30 Z ansamblom Bele vrane — 14.40 „Na poti s kitaro“ — 15.40 Od melodije do melodije — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V torek nasvidenje — 19.15 S Triom Žajeta Burnika — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra „V uri pred zoro“ — 21.45 Lahka glasba slov. avtorjev — 22.15 Popevke se vrstijo — 23.15 Solistična in ansambelska glasba Slavka Osterca.

SREDA, 11. 4.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.25 Iz glasbenih šol — 9.40 Glasbeni spomini — 13.15 Zabavna glasba — 14.30 Voščila — 15.40 Majhen recital pianistke Marije Kocijančičeve — 17.10 Naša glasbena galerija — 18.15 Glasbene vinjete — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Simfonični orkester — 22.15 S festivalov jazza — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

ČETRTEK, 12. 4.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 Slovenske narodne — 12.10 Spevi in plesi južne Evrope — 12.40 Igrajo pihalne godbe — 14.10 „Mladina poje“ — 15.30 Glasbeni intermezzo — 16.00 „Vrtljak“ — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Zvoki Z orkestrom Mantovani — 19.15 Z ansamblom Žajeta Kampiča — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer s slovenskim pisateljem — Matejem Borom — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Paleta popevk in plesnih ritmov — 23.15 Srečanje z bolgarskimi skladatelji.

PETEK, 13. 4.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola — 9.35 Otroške skladbe — 12.40 Z domačimi ansambli — 14.10 „Za otroke — otroške pesmi“ — 14.30 Voščila — 15.40 Iz sodobne literature za pihalne instrumente — 17.10 Operni koncert — 17.50 Človek in zdravje — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.15 Z ansamblom Borisa Kovačiča — 20.00 „Naj narodi pojo“ — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.15 Jazz pred polnočjo.

ki in tri deklice — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Saga o Forsyth — 21.10 Prerezi — 22.10 Čas v sliki.

ČETRTEK, 12. 4.: 10.00 Šolska oddaja — 14.00 Svetovno hokejsko prvenstvo — 18.00 Italijanščina — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Športni mozaik — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.10 Lepo življenje, film — 22.05 Omara in tašče — 22.15 Čas v sliki.

PETEK, 13. 4.: 10.00 Šolska oddaja — 11.00 Malojar — 14.00 Svetovno hokejsko prvenstvo — 18.00 Ostanli zdrav — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Očarljiva Jeannie — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Šport — 20.15 Oddaja XY — 21.20 Gong, Kulturni obzorik — 22.20 Čas v sliki — 22.25 Nočni film.

TV JUGOSLAVIJA

SOBOTA, 7. 4.: 9.35 Šolska oddaja — 16.10 Veslaška regala — 17.25 Svetovno hokejsko prvenstvo — 19.30 Rezerviran čas — 19.45 Risanka — 20.00 Dnevnik — 20.30 Humoriistična oddaja — 21.05 Junaki cirkuske arene — 21.30 Pesem evrovizije — 23.00 Poročila — 23.15 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu.

NEDELJA, 8. 4.: 9.00 Madžarski pregled — 9.35 Po domače z ansamblom Radija Bardorferja — 10.05 Mozaik — 10.10 Kmetijska oddaja — 10.55 Otroška matineja — 11.45 Delavski amandmaji — 12.15 Naše malo mesto — 13.05 Poročila — 13.10 Kažipot — 14.00 Ljudje in zemlja — 15.00 Športna popoldne — 18.00 Za konec tedna — 18.15 Poročila — 18.20 Bitka za Anglijo — 19.20 S TV kamero v kolektivih — 19.45 Risanka — 20.00 Dnevnik — 20.35 V avtobusu — 21.25 Naši humoristi — 21.40 Športni pregled — 22.10 Poročila.

PONEDELJEK, 9. 4.: 9.05 Odprta univerza — 9.35 Šolska oddaja — 14.00 Madžarski pregled — 15.00 Svetovno hokejsko prvenstvo — 17.50 Srečni princ — 18.15 Obzorik — 18.30 Skrivnosti Jadrana — 18.55 Mozaik — 19.00 Mladi za mlade — 19.45 Risanka — 20.00 Dnevnik — 20.30 Pred viharjem — 21.40 Svetovno prvenstvo v namiznem tenisu.

TOREK, 10. 4.: 9.35 Šolska oddaja — 13.55 Svetovno hokejsko prvenstvo — 16.45 Madžarski pregled — 17.15 Delavski amandmaji — 17.45 Nino vam predstavimo — 18.00 Risanka — 18.05 Obzorik — 18.20 Naši zbori — 18.50 Mozaik — 18.55 Epilepsija v otroškem obdobju — 19.15 Mesta — 19.45 Risanka — 20.00 Dnevnik — 20.25 S TV kamero v kolektivih — 20.35 Diagonale — 21.25 Nos — 22.00 Stoletje kirurgije — 22.25 Poročila.

SREDA, 11. 4.: 8.20 Šolska oddaja — 16.45 Madžarski pregled — 17.40 Pol do nasmeha — 18.10 Obzorik — 18.25 Od filma do filma — 18.45 Mozaik — 18.50 Eduard Kardelj o osnovnih vzrokih in smereh ustavnih sprememb — 19.45 Risanka — 20.00 Dnevnik — 20.25 Kam in kako na oddajo — 20.40 Četrtekovi razgledi — 21.40 Igralec je igralec — 22.10 Igre, baletna oddaja — 22.40 Poročila.

PETEK, 13. 4.: 9.30 Šolska oddaja — 16.55 Veseli tobogan — 17.25 Svetovno hokejsko prvenstvo — 19.45 Risanka — 20.00 Dnevnik — 20.25 S TV kamero v kolektivih — 20.35 Iz zakladnice svetovne književnosti — 22.55 Poročila.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob težki izgubi, ko nam je smrt iztrgala iz naše srede našega dragega moža, očeta in starega očeta

Jakoba Janežiča

na Breznici pri Št. Jakobu v Rožu

izkazali svoje sočustvovanje ter našega dragega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo.

Posebej se zahvaljujemo sosedom za vso ljubezen in pomoč, ki so jo pokojniku nudili v dneh njegove bolezni, ter zdravniku dr. Hoji za zdravniško oskrbo.

Iskrena zahvala velja Zvezi slovenskih izseljencev, gimnaziji in zdravstveni šoli na Jesenicah ter vsem drugim darovalcem vencev in cvetja, domačemu g. župniku Karlicu pa za pogrebni obred. Prav tako se zahvaljujemo tudi za pismene in ustne izraze sožalja.

Lucija Janežič, žena

Rado Janežič, sin
z družino

Marija Janežič, hčerka